Informacje o charakterze ilościowym z zakresu profilu ryzyka

Banku Spółdzielczego w Szumowie

według stanu na dzień 31.12.2019 roku

I. Informacje ogólne:

1. Bank Spółdzielczy w Szumowie, zwany dalej Bankiem, z siedzibą w Szumowie, ul. sierż. pchor. Zygmunta Przeździeckiego 3, 18-305 Szumowo, przedstawia informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące adekwatności kapitałowej wg stanu na dzień 31.12.2019 roku.
2. Według stanu na dzień 31.12.2019 roku Bank nie posiadał udziałów w podmiotach zależnych nieobjętych konsolidacją
3. Informacja została opracowana z uwzględnieniem wymogów określonych w:
   - Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, w zakresie dotyczącym obowiązków i zasad ujawniania informacji przez instytucje,
   - Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 06 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach,
   - Ustawie Prawo bankowe,
   - *Polityce informacyjnej w Banku Spółdzielczego w Szumowie*,
   - Zasadach Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych wydanych uchwałą nr 218/2014 Komisji Nadzoru Finansowego (Dz. Urz. KNF z 2014 roku poz. 17),
   - Rekomendacji „M" oraz „P" KNF.

4. Wszystkie regulacje dotyczące monitorowania poziomu ryzyka oraz kapitału, są dostępne w siedzibie Centrali Banku pod adresem:
   Bank spółdzielczy w Szumowie
   Ul. sierż. pchor.. Zygmunta Przeździeckiego 3
   18-305 Szumowo

II. Zasady zarządzania ryzykiem istotnym:

Bank w ramach oceny procesu szacowania kapitału wewnętrznego określa mapę ryzyk, występujących w Banku w oparciu o analizę jakościowych i ilościowych kryteriów istotności ryzyk z uwzględnieniem modelu biznesowego Banku.
Z uwagi na charakter i zakres prowadzonej działalności, najbardziej znaczącym rodzajem ryzyka w Banku jest **ryzyko kredytowe**, oraz jego pochodne wymienione w Rozporządzeniu Ministra Finansów i Rozwoju z dnia 6 marca 2017 w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach oraz w dyrektywie 2013/36 Unii Europejskiej z dnia 26 czerwca 2013r., zwanej dalej Dyrektywą tj. ryzyko koncentracji, rezydualne, ryzyko ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie oraz detalicznych ekspozycji kredytowych.
Ryzykiem bardzo istotnym w działalności banku jest **ryzyko kapitałowe** (niewypłacalności) czyli zagrożenie wynikające z niezapewnienia kapitału, jak i braku możliwości osiągnięcia poziomu kapitału adekwatnego do ponoszonego przez bank ryzyka prowadzonej działalności, niezbędnego do pokrycia nieoczekiwanych strat oraz spełniającego wymogi nadzorcze umożliwiające dalsze samodzielne funkcjonowanie banku.

Jednocześnie Bank identyfikuje w swojej działalności również inne rodzaje ryzyka jako

istotne takie jak:
1) ryzyko stopy procentowej,
2) ryzyko operacyjne, zawierające w sobie ryzyko systemów informatycznych
3) ryzyko braku zgodności,
4) ryzyko płynności i finansowania,
5) ryzyko kapitałowe (niewypłacalności), będące pochodną ww. ryzyk
6) ryzyko biznesowe,
7) ryzyko utraty reputacji,
8) ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej,
9) inne ryzyko uznane przez Bank za istotne, na podstawie „Instrukcji oceny adekwatności kapitałowej."

Podstawowe zasady zarządzania poszczególnymi w/w ryzykami reguluje Strategia zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka oraz zatwierdzone przez Zarząd Banku polityki, instrukcje i regulaminy obejmujące obszary ryzyka, które Bank uznał za istotne. Proces zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka obejmuje:
1. Gromadzenie informacji dotyczących ryzyka,
2. Ograniczanie ryzyka, powstającego w działalności Banku do akceptowanego poziomu,
3. Podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia liczby i skali występujących zagrożeń,
4. Ograniczanie /eliminowanie negatywnych skutków ryzyka.

Cele strategiczne w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka Bank zawarł w opracowanej przez Zarząd i przyjętej przez Radę Nadzorczą Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

III. Informacje wynikające z Rekomendacji „P"

a) Rola i zakres odpowiedzialności poszczególnych organów za proces zarządzania ryzykiem płynności

Uczestnicy procesu zarządzania ryzykiem płynności	**Zakres odpowiedzialności**
Rada Nadzorcza	Sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie ryzyka płynności, ze strategią i planem finansowym Banku.
Zarząd Banku	odpowiada za zorganizowanie: • skutecznego procesu zarządzania ryzykiem płynności poprzez wskazanie osób i jednostek organizacyjnych odpowiedzialnych za realizację zadań związanych z ryzykiem płynności oraz narzędzi do pomiaru i monitorowania płynności Banku, • wdrożenia strategii zarządzania ryzykiem płynności • kontroluje zarządzanie płynnością bieżącą, • kontroluje przestrzeganie limitów płynnościowych,
Zespół zarządzania ryzykami i analiz	Opracowuje: • projekty strategii i polityki zarządzania ryzykiem płynności,

	• procedury pomiaru, raportowania, limitowania i kontroli ryzyka płynności, • propozycje limitów ograniczających ryzyko płynności, podejmuje decyzje w zakresie: • limitów utrzymywanego poziomu gotówki w kasach, • przygotowuje propozycje limitów ograniczających ryzyko płynności, • sporządza raporty dla kierownictwa Banku i Rady Nadzorczej dotyczące ekspozycji Banku na ryzyko płynności, • opracowuje/aktualizuje plan awaryjny utrzymania płynności finansowej Banku.
Główny Księgowy	• analizuje i monitoruje strukturę bilansu Banku w aspekcie ponoszonego ryzyka płynności oraz kontroluje przestrzeganie przyjętych w tym zakresie norm ostrożnościowych, • uwzględnia w polityce handlowej działania mające na celu zapewnienie stabilnych źródeł finansowania zgodnie z planowanym rozwojem akcji kredytowej,
Zespół Finansowo-Ksiegowy	• organizuje obrót bonami skarbowymi i pieniężnymi, • obsługuje kredyt techniczny, • składa depozyty oraz lokaty w banku zrzeszającym na zasadach międzybankowego rynku pieniężnego. • obsługa i monitoring rachunków Banku, • dokonywanie rozliczeń transakcji zawieranych przez Bank. • opracowuje, modyfikuje i monitoruje funkcjonowanie produktów bankowych.
Audyt wewnętrzny przeprowadzany przez Spółdzielnie SOZ	• opiniuje system zarządzania Bankiem, w tym skuteczność zarządzania ryzykiem płynności w działalności Banku, • przeprowadza czynności audytowe w komórkach organizacyjnych Banku uczestniczących w procesie zarządzania płynnością, w celu dokonania oceny zgodności działania kontrolowanych komórek

	z obowiązującymi regulacjami zewnętrznymi i wewnętrznymi, • przeprowadza kontrole analityczne metodyki i procesu zarządzania ryzykiem płynności, dokonuje oceny zgodności realizacji procesu zarządzania ryzykiem płynności z przepisami wewnętrznymi Banku.

b) Działalność w zakresie pozyskania finansowania.

Głównym źródłem finansowania działalności kredytowej Banku są następujące pasywa banku: fundusze własne, depozyty terminowe i bieżące z uwzględnieniem osadu dla tych depozytów. Dodatkowym źródłem finansowania są środki pochodzące z zewnętrznych źródeł finansowania.

Na dzień 31.12.2019 r. struktura zobowiązań Banku według podmiotów ukształtowała się na następującym poziomie udziału w bazie depozytowej:

Gospodarstwa domowe – 92,44%,

Podmioty gospodarcze – 3,50%,

Podmioty sektora budżetowego – 3,49%,

Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych – 0,57%.

c) Stopień w jakim funkcje skarbowe oraz zarządzanie ryzykiem płynności są scentralizowane bądź zdecentralizowane.

Zarządzenie ryzykiem płynności jest scentralizowane zgodnie z przyjętym procedurami obowiązującymi w Banku i Regulaminem Organizacyjnym Banku.

d) Funkcjonowanie w ramach zrzeszenia.

Bank Spółdzielczy w Szumowie jest zrzeszony w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.

e) Rozmiar i skład nadwyżki płynności.

Nadwyżka płynnościowa Banku w postaci środków ulokowanych w podmiotach finansowych na dzień 31.12.2019 r. wyniosła 18 780 tys. zł. oraz środków pieniężnych wyniosła 729 tys. zł.

f) Wymogi dotyczące dodatkowego zabezpieczenia na wypadek obniżenia oceny kredytowej Banku:

Bank dla zabezpieczenia terminowego regulowania wszystkich zobowiązań ma wyliczony limit zaangażowań przez BPS do wysokości 5 111 tys. zł.

g) Normy płynności oraz inne regulacyjne normy dopuszczalnego ryzyka w działalności banków, obowiązujące w danej jurysdykcji.

Wskaźniki płynności krótkotermionowej wynikające z rozporządzenia CRR

- Wskaźnik pokrycia wypływów netto – LCR wyniósł na dzień 31.12.2019r. 220,28%.

- Wskaźnik stabilnego finansowania – NSFR ukształtował się na koniec grudnia 2018r. na poziomie 140%.

h) Luka płynności zawierająca kilka najbliższych przedziałów dla pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz otrzymanie na tej podstawie skumulowane luki płynności.

Luka płynności na dzień 31.12.2019 r.

Pozycja	a`vista	od 1 do 7 dni	od 7 do 30dni	od 1 do 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	od 1 do 3 lat	od 3 do 5 lat	powyżej 5 lat
LUKA PROSTA	-6 860 535,16	11 971 702,95	-58 091,74	2 486 459,86	6 134 394,73	13 436 803,74	1 617 879,55	-18 469 824,10
LUKA SKUMULOWANA	-6 860 535,16	5 111 167,79	5 053 076,05	7 539 535,91	13 673 930,60	27 110 734,38	28 728 613,90	10 258 789,83
Współczynnik luki	0,09	55,94	0,67	8,8	2,24	39,2	1,16	0,65

i) Dodatkowe zabezpieczenie płynności w ramach zrzeszenia.

Bank Spółdzielczy w Szumowie jest uczestnikiem Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS co gwarantuje dodatkowe zabezpieczenie płynności.

j) Aspekty ryzyka płynności, na które bank jest narażony i które monitoruje.

Analiza wskaźnikowa- Limity wewnętrzne ograniczające ryzyko płynności

Wyszczególnienie	*Wartość na dzień analizy*	*Limit*
Wskaźniki płynności		
Wskaźnik płynności krótkoterminowej do 1 miesiąca	**1,64**	**min 1,00**
Wskaźnik płynności do 3 miesięcy	**1,92**	**min 1,00**
Wskaźnik płynności do 1 roku	**2,04**	**min 0,90**
Wskaźnik płynności do 3 lat	**3,00**	**min 0,90**
Wskaźnik płynności do 5 lat	**2,22**	**min 0,90**
Wskaźnik płynności powyżej 5 lat	**1,13**	**min 0,90**
Wskaźniki stabilności bazy depozytowej Banku		
Depozyty stabilne / kredyty ogółem [%]	**104,77**	**min 50**
Depozyty niestabilne / Aktywa ogółem i zobowiązania pozabilansowe[%]	**11,52**	**max 30**
Duże depozyty / Baza depozytowa [%]	**11,60**	**max 35**
Wskaźnik odnawialności depozytów terminowych podmiotów niefinansowych, (iloraz depozytów terminowych odnowionych (depozytów nie wycofanych po upływie jednego dnia od terminu wymagalności) w danym miesiącu do depozytów terminowych wymagalnych w danym miesiącu)[%]	**90,75**	**min 50**
Wskaźniki zabezpieczenia płynności		

Aktywa płynne / Aktywa ogółem [%]	**22,35**	**min 20**
Aktywa płynne / Depozyty niestabilne [%]	**173,14**	**min 100**
Aktywa płynne / Zobowiązania pozabilansowe udzielone [%]	**604,40**	**min 100**
Kredyty / Aktywa ogółem [%]	**77,65**	**max 85**
Zobowiązania pozabilansowe udzielone / kredyty ogółem [%]	**3,70**	**max 25**
Wskaźniki finansowania aktywów		
Kredyty / Depozyty [%]	**82,18**	**max 100**
Depozyty stabilne / Kredyty i zob. pozabilansowe udzielone [%]	**100,01**	**min 40**
Wskaźniki finansowania aktywów długoterminowych		
Depozyty stabilne (50%ich wartości)+FW / należności z tytułu kredytów, skupionych wierzytelności i zrealizowanych gwarancji o terminie zapadalności >5 lat [%]	**min 100**	**114,61%**
Należności z tytułu kredytów, skupionych wierzytelności i zrealizowanych gwarancji o terminie zapadalności >5 lat / kredyty, skupione wierzytelności i zrealizowane gwarancje	**max 65**	**60,83%**

k) Źródła finansowania Banku i ich dywersyfikacja

Na dzień 31.12.2019r. źródła finansowania działalności Banku to przede wszystkim zobowiązania wobec sektora niefinansowego, które ukształtowały się na poziomie 60 430 tys. zł. i wzrosły w trakcie 2019 r. tys. o 2 893 tys. zł oraz zobowiązania wobec sektora instytucji rządowych i samorządowych, które na koniec 2019 roku wynosiły 2 094 tys. zł.
Powyższe zobowiązania to zdeponowane przez klientów w Banku depozyty terminowe (36 710 tys. zł) i bieżące (21 380 tys. zł) oraz odsetki 246 tys. zł.

l) Inne techniki wykorzystywane do ograniczania ryzyka płynności:

1. Analiza zrywalności depozytów oraz przedterminowej spłaty kredytów.

   W grudniu 2019 r zostało zerwanych przed terminem 6 depozytów terminowych o wartości 162 tys zł. Zrywalność depozytów jest na niskim poziomie i nie zagraża sytuacji płynnościowej Banku. Udział procentowy depozytów wycofanych przed terminem wymagalności w depozytach klientów ogółem wyniósł w grudniu 2019 r. 0,27%.
   W grudniu 2019 r. wystąpiło 7 spłat kredytów przed ich terminem zapadalności na kwotę 309 tys. zł. Udział kredytów spłaconych przed terminem zapadalności w kredytach ogółem wyniósł w analizowanym miesiącu 1,47%.

2. Analiza odnawialności depozytów terminowych.

   W grudniu 2019 r. wymagalności posiadały depozyty terminowe o łącznej wartości **7 467** tys. zł. z których **209** odnowiono na łączną kwotę **6 776** tys. zł. Wskaźnik odnawialności depozytów ukształtował się na poziomie **90,75%.**
   W grudniu 2019 roku założono **16** nowych depozytów terminowych o łącznej wartości **1 369** tys. zł

3. Analiza największych deponentów, dużych depozytów, oraz depozytów osób wewnętrznych w bazie depozytowej Banku.

   Depozyty największych deponentów w kwotach > = **1,0 %** depozytów ogółem ukształtowały się na koniec analizowanego miesiąca na poziomie **12 207 tys. zł** co stanowi **19,96%** bazy depozytowej. Poziom akceptowalny to **35%.**

4. Analiza stabilności bazy depozytowej Banku

   Osad na rachunkach bieżących i terminowych wyznaczany jest na podstawie stanów minimalnych poszczególnych grup produktów depozytowych w poszczególnych miesiącach. Wyznaczone w poszczególnych miesiącach stany minimalne odnoszą się do stanów średnich w tych okresach. Stabilność poszczególnych grup produktów depozytowych na grudzień 2019 roku wynosi:
   - łączny osad na rachunkach bieżących wynosi 76,84;
   - łączny osad na rachunkach terminowych wynosi 96,86.

m) Pojęcia stosowane w procesie mierzenia pozycji płynnościowej i ryzyka płynności.

Aktywa płynne - aktywa łatwo wymienialne na gotówkę; do aktywów płynnych zalicza się w szczególności:
- gotówkę w kasach i skarbcu,
- rachunki bieżące w Banku Zrzeszającym,
- lokaty typu O/N,
- lokaty z terminem zapadalności do 7 dni
- pozostałe należności od podmiotów regulowanych z terminem zapadalności do 7 dni
- instrumenty dłużne o niskim ryzyku w kwocie możliwej do uzyskania w ciągu 7 dni, (np. bony pieniężne, bony skarbowe, obligacje skarbowe, na które istnieje płynny rynek wtórny),
- rozliczenia międzybankowe (strona Wn),
- lokaty z terminem zapadalności powyżej 7 dni i nie przekraczającym 30 dni
- pozostałe należności od podmiotów regulowanych z terminem zapadalności powyżej 7 dni i nie przekraczającym 30 dni,
- instrumenty dłużne o niskim ryzyku w kwocie możliwej do uzyskania w okresie powyżej 7 dni i do 30 dni.

Aktywa obciążone - aktywa, które - w sposób wyraźny lub dorozumiany - są przedmiotem zastawu lub umowy o zabezpieczenie albo podniesienie jakości kredytowej danej transakcji. Takie wykorzystanie aktywów może być stosowane do pozyskania finansowania (np. papiery wartościowe zabezpieczone aktywami, obligacje zabezpieczone, transakcje repo) lub do celów handlowych i zarządzania ryzykiem (np. instrumenty pochodne i pożyczki papierów wartościowych).

Aktywa nieobciążone - aktywa, które mogą być natychmiast wykorzystane przez bank jako przedmiot zastawu zabezpieczającego pozyskanie finansowania lub do celów handlowych lub zarządzania ryzykiem.

Alternatywne źródła finansowania - potencjalnie dostępne źródła płynności wzmacniające zdolność banku do przetrwania zdarzeń kryzysowych. W zależności od charakteru, dotkliwości oraz okresu trwania zdarzenia kryzysowego, do potencjalnych źródeł finansowania można zaliczyć, przykładowo:

a) przyrost depozytów,
b) wydłużenie terminów wymagalności zobowiązań,
c) sprzedaż nieobciążonych, wysoce płynnych aktywów,

Analiza scenariuszowa - polega na założeniu scenariuszy jednoczesnej zmiany wielu współwystępujących czynników ryzyka oraz badaniu ich wpływu na sytuację banku.

Analiza wrażliwości - polega na założeniu zmian poszczególnych czynników ryzyka, a także kombinacji takich zmian oraz statycznym analizowaniu ich wpływu na sytuację banku.

Baza depozytowa - zobowiązania terminowe i bieżące wobec osób fizycznych oraz innych podmiotów niefinansowych z wyłączeniem transakcji dotyczących obrotu na hurtowym rynku finansowym;
Depozyty stabilne (stałe) - depozyty, które w długim okresie czasu wykazują nieznaczne wahania; dzięki tym depozytom Bank może finansować aktywa o dłuższych terminach zapadalności; wartość depozytów stabilnych jest wyznaczana jako iloczyn wartości depozytów w poszczególnych grupach podmiotowych i rodzajowych oraz wskaźnika osadu, wyliczonego dla danej grupy depozytów w analizowanym okresie;
Depozyty niestabilne (zmienne) - stanowią różnicę pomiędzy łącznym stanem depozytów, a wartością depozytów stabilnych z tego samego okresu; Bank nie może na nich polegać przy finansowaniu aktywów o dłuższych terminach zapadalności;
Duży depozyt – jeden depozyt terminowy, którego wartość jest wyższa aniżeli 0,5 % depozytów terminowych ogółem;
Dzień sprawozdawczy – dzień, na który Bank oblicza nadzorcze miary płynności, przy czym dla obliczeń nadzorczych miar płynności dniem sprawozdawczym jest każdy dzień roboczy;
Efekty drugiej rundy - efekty wynikające z pogorszenia warunków ekonomicznych w sferze realnej gospodarki, które z pewnym opóźnieniem, w sposób pośredni, negatywnie oddziałują na bilanse banków, powodując pogorszenie kondycji finansowej całego sektora bankowego, m. in. poprzez obniżenie jakości aktywów, wzrost należności zagrożonych, obniżenie rentowności czy zwiększenie ryzyka niewypłacalności banku.
Kluczowe zobowiązania - zobowiązania, z których niewywiązanie się w określonym terminie w ciągu dnia może stanowić zagrożenie dla reputacji banku lub jego działalności. Mogą obejmować zobowiązania, dla których istnieje określony termin w ciągu dnia, takie, które wymagają rozliczenia pozycji w systemach płatniczych i rozliczeniowych oraz takie, które są związane z działalnością na rynku, jak np. dostarczenie lub zwrot instrumentu rynku pieniężnego czy płatności depozytów uzupełniających.
FTP *(fund transfer pricing)* - mechanizm ustalania cen transferowych stosowany dla wszystkich istotnych rodzajów działalności oraz pozycji bilansowych i pozabilansowych do wewnętrznej wyceny płynności, pomiaru efektywności czy wyceny w ramach procesu analizy ryzyka i rentowności potencjalnych nowych produktów lub usług.
Limity ostrożnościowe – minimalna lub maksymalna granica określająca dopuszczalną wielkość pozycji lub wskaźnika, decydujących o poziomie limitowanego ryzyka płynności; limity ustalane są dla całego Banku, mają na celu zachowanie właściwego poziomu narażenia Banku na ryzyko płynności;
Luka płynności (kontraktowa) - zestawienie niedopasowania terminów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów w danym przedziale czasowym sporządzane na podstawie szacunków przepływów pieniężnych w celu ustalenia przyszłego poziomu płynności. Szacowanie przepływów pieniężnych polega na ustaleniu okresów pozostałych do zapadalności aktywów i wymagalności pasywów oraz pozycji pozabilansowych poprzez zestawienie tych aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych w narastających przedziałach czasowych, licząc od daty sporządzenia zestawienia. Występowanie dodatniej/ujemnej różnicy pomiędzy sumą aktywów zapadających a sumą pasywów wymagalnych i pozycji pozabilansowych w danym przedziale czasowym wskazuje na utrzymywanie luki dodatniej/ujemnej;
Luka płynności (urealniona) - zestawienie niedopasowania terminów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów w danym przedziale czasowym uwzględniające założenia co do możliwych zachowań pozycji aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych w celu realnego ustalenia przyszłego poziomu płynności. Szacowanie urealnionych przepływów pieniężnych wymaga wypracowania przez bank własnej, ostrożnościowej techniki ich oceny uwzględniającej założenia dotyczące m. in. wcześniejszych wypłat depozytów, późniejszych spłat kredytów, stabilności źródeł finansowania, zasad wpływu na pozycję płynności zobowiązań i należności warunkowych oraz innych transakcji pozabilansowych, kosztów wymuszonej sprzedaży aktywów czy zmian sytuacji gospodarczej i upodobań klientów.
Łatwa zbywalność - możliwość zastawu bądź sprzedaży poszczególnych składników aktywów w sytuacji różnych zdarzeń kryzysowych bez ponoszenia dużych strat finansowych związanych z wymuszonym, natychmiastowym upłynnieniem. Zbywalność może być różna w zależności od

scenariusza kryzysowego i czasu jego trwania. Niemniej jednak wyróżnić można pewne ogólne czynniki, które mogą zwiększać płynność danego składnika aktywów, w tym:

a) czynniki związane z charakterystyką składnika aktywów:
- krótki termin zapadalności,
- przejrzystość struktury i charakterystyki ryzyka,
- łatwość i pewność wyceny,
- duża skala emisji,

b) czynniki związane z charakterystyką emitenta:
- wysoka wiarygodność kredytowa emitenta,

c) czynniki związane z charakterystyką rynku:
- istnienie rynku regulowanego dla danego rodzaju aktywów,
- szeroka, zdywersyfikowana baza kupujących i sprzedających,
- płynny rynek dla danego rodzaju aktywów,
- dopuszczalność przez bank centralny jako zabezpieczenie,

d) czynniki związane z działalnością banku:
- obecność banku na danym rynku,
- regularny obrót aktywami zaliczanymi do nadwyżki płynności,
- niski wolumen utrzymywanych aktywów w stosunku do przeciętnych obrotów na rynku,

Nadwyżka płynności – suma pozycji bilansowych zaliczanych do aktywów płynnych, która stanowi zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się szeregu scenariuszy warunków skrajanych płynności

Pierwotny termin wymagalności - termin wymagalności liczony od pierwotnej daty przyjęcia środków do pierwszego terminu, w którym zgodnie z umową depozytu deponent może podjąć środki; w przypadku, gdy środki można podjąć od określonego terminu, wymagalność depozytu ustalona jest na podstawie wymaganego okresu, który musi upłynąć, aby deponent mógł podjąć dany depozyt bez ponoszenia żadnych sankcji z tego tytułu; jeśli deponentowi przysługuje prawo wycofania depozytu w różnych terminach lub w różnych okresach, należy wykazać termin wymagalności zgodnie z pierwszą możliwą datą podjęcia środków;

Płynność finansowa - zdolność do wymiany aktywów na gotówkę, celem uregulowania swoich bieżących zobowiązań; utrzymanie odpowiedniej płynności oznacza posiadanie lub łatwy dostęp do dostatecznej ilości środków finansowych, aby sprostać obecnemu lub potencjalnemu zapotrzebowaniu na te środki ze strony klientów (deponentów i kredytobiorców) Banku; płynność polega na zdolności do finansowania aktywów, terminowego wywiązywania się ze zobowiązań i przetrwania spadku depozytów w toku sezonowej działalności Banku, jak również w rozmaitych innych dających się przewidzieć warunkach;

Płynność śródddzienna (bieżąca) - zdolność wykonywania wszystkich zobowiązań pieniężnych w bieżącym dniu.

Płynność krótkoterminowa -zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni;

Płynność średnioterminowa- zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 1 miesiąca i do 12 miesięcy;

Płynność długoterminowa - zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy;

Płynność rynku (produktu) - możliwość łatwej zamiany na gotówkę w wymaganym czasie określonych produktów na rynku bez znacznych strat finansowych na tych produktach;

Podmioty regulowane - zgodnie z ustawą o nadzorze uzupełniającym zaliczają się do nich w szczególności: banki, oddziały instytucji kredytowych, banki zagraniczne, zakłady ubezpieczeń, firmy inwestycyjne;

Pozaumowne „zobowiązania" banku - zobowiązania, które w okresie sytuacji kryzysowej mogą powodować konieczność wspierania nieuwzględnionych w bilansie. Podobnie, w okresie warunków skrajnych, obawa utraty reputacji może skłaniać bank do zakupu aktywów od funduszy rynku pieniężnego lub innych funduszy inwestycyjnych, którymi zarządza lub z którymi współpracuje.

Rezerwa płynności – aktywa zabezpieczające utrzymanie płynności płatniczej;

Ryzyko finansowania - zagrożenie niedostatku stabilnych źródeł finansowania w perspektywie średnio- i długoterminowej, skutkujące rzeczywistym lub potencjalnym ryzykiem niewywiązania

się przez bank z zobowiązań finansowych, takich jak płatności i zabezpieczenia, w momencie ich wymagalności w perspektywie średnio- i długoterminowej, bądź w całości, bądź związane z koniecznością poniesienia nie akceptowalnych kosztów finansowania.
Ryzyko płynności - zagrożenie utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia nie akceptowalnych strat;
Ryzyko płynności śródziennej - zagrożenie utraty zdolności do realizacji zobowiązań pieniężnych w bieżącym dniu
Ryzyko płynności rynku (produktu) - zagrożenie utraty możliwości zamiany na gotówkę w wymaganym czasie określonych produktów na rynku, powodujące konieczność poniesienia znacznych strat finansowych na tych produktach;
Test odwrócony - polega na przyjęciu założenia wystąpienia negatywnych skutków zmaterializowania się ryzyka płynności oraz określeniu scenariuszy w ramach analizy scenariuszowej, które mogłyby do takich sytuacji doprowadzić.
Termin płatności (zapadalności/wymagalności) - termin zapadalności lub wymagalności liczony od dnia, na który sporządzane jest zestawienie terminów płatności wynikających z umowy;
Transakcje zawierane na rynku hurtowym:

a) transakcje zawierane z podmiotami regulowanymi,
b) operacje dokonywane w ramach świadczenia usług pośrednictwa finansowego na rachunkach własnych w imieniu klienta.

Wartość likwidacyjna lub pożyczkowa aktywów - oszacowana wartość gotówki dostępnej dla banku, jeśli aktywa są upłynniane bądź wykorzystywane jako zabezpieczenie dla zabezpieczonego finansowania.
Zarządzanie dostępem do rynku - rozwój obecności na rynkach, na których bank może sprzedać aktywa lub wzmacnianie ustaleń (relacji) pozwalających bankowi na zaciąganie zobowiązań zabezpieczonych lub niezabezpieczonych. Wzmacnianie relacji z obecnymi i potencjalnymi inwestorami może odbywać się poprzez utrzymywanie odpowiedniej częstotliwości kontaktów oraz częstotliwości korzystania z danego źródła finansowania.
Zdarzenia progowe - zdarzenia związane z pozycjami pozabilansowymi, których wystąpienie uruchamia zawarte w umowach działania generujące zapotrzebowanie na płynność. Zdarzenia progowe dotyczą w szczególności udzielonych gwarancji i przyznanych linii kredytowych. Mogą obejmować np. zmiany uwarunkowań ekonomicznych, szczególne zakłócenia na rynku (np. papierów wartościowych), modyfikacje umów w wyniku zmiany przepisów prawnych, rachunkowych lub podatkowych oraz inne podobne zmiany. Wystąpienie zdarzeń progowych może warunkować m. in. realizację udzielonych zobowiązań warunkowych lub konieczność sfinansowania ciągnięć przyznanych linii kredytowych.
Zdarzenia/sytuacje/warunki kryzysowe - najbardziej dotkliwe scenariusze warunków skrajnych, które mogą wpływać na zdolność banku do sprzedaży aktywów lub ograniczyć dostęp zarówno do zabezpieczonych, jak i niezabezpieczonych źródeł finansowania. Mogą dotyczyć wyłącznie banku, całego rynku lub kombinacji tych czynników.
Zdolność do kompensacji niedoborów - plan utrzymywania nadwyżki płynności lub posiadania dostępu do źródeł płynności w stosunku do scenariusza warunków normalnych w krótkim, średnim i długim horyzoncie czasowym oraz na wypadek realizacji scenariuszy skrajnych, jak również plan sposobów dalszego pozyskania płynności, czy to poprzez nowe źródła finansowania, przystosowanie działalności lub inne działania określone w awaryjnym planie płynności. Zdolność do kompensacji niedoborów zawiera nadwyżkę płynności i jest od niej znacznie szersza.

n) Analiza wpływu nowych produktów na poziom ryzyka płynności

Wprowadzenie do oferty Banku nowych produktów depozytowych i kredytowych, jak też zamiar zaangażowania się Banku w nowe kategorie instrumentów finansowych, poprzedzone jest zbadaniem wpływu potencjalnych decyzji Zarządu na poziom ryzyka płynności i finansowania. Badanie, o którym mowa przeprowadza Zespół zarządzania ryzykami i analiz, analiza uwzględnia:

1) Prognozowaną wartość sprzedaży produktu/zaangażowania w instrument finansowy,

2) W przypadku analizy dotyczącej depozytów – zagospodarowanie pozyskanych środków w aktywach,
3) W przypadku analizy dotyczącej kredytów/instrumentów finansowych – sposób finansowania tych aktywów (np. pomniejszenie lokat bankowych),
4) Wprowadzenie nowych pasywów/aktywów do właściwych przedziałów płynności (zmiana poziomu oraz struktury aktywów/pasywów według przedziałów płynności),
5) Korektę dotychczasowych przedziałów płynności, uwzględniającą nowe pasywa/aktywa,
6) Zbadanie stopnia wykorzystania limitów obowiązujących w Banku w zakresie ryzyka płynności oraz kształtowania się poziomu nadzorczych miar płynności.

Uzyskanie pozytywnych wyników analizy, sporządzonej zgodnie z powyższymi założeniami może stanowić przesłankę do podjęcia decyzji o wprowadzeniu nowego produktu do oferty Banku, bądź podjęcia decyzji inwestycyjnej przez Zarząd Banku.
Warunkiem podjęcia decyzji, o których mowa, są pozytywne wyniki analiz w zakresie pozostałych rodzajów ryzyka bankowego (m.in. stopy procentowej, kredytowego, operacyjnego), jak też uzasadnienie pod względem efektywności ekonomicznej – analizy te wykonywane są w oparciu o obowiązującą w Banku *Instrukcję Zasady zarządzania zmianami*.

o) Wykorzystanie testów warunków skrajanych

Zakres przeprowadzania testów warunków skrajnych w Banku jest współmierny do charakteru, rozmiaru i skali działalności banku, złożoności modelu biznesowego oraz profilu ryzyka.
Testy warunków skrajnych badają wpływ zmiany zarówno czynników wewnętrznych, jak i systemowych (oddzielnie, jak i łącznie) na możliwość utrzymania płynności przez Bank.
Wykorzystywanie rezultatów testów warunków skrajnych:
- wyniki testów warunków skrajnych są szczegółowo omawiane i analizowane przez Zespół zarządzania ryzykami i analiz, Zarząd Banku jak również o ich rezultatach jest informowana Rada Nadzorcza,
- rezultaty testów warunków skrajnych są brane pod uwagę przy ustalaniu i weryfikacji tzw. apetytu na ryzyko poprzez odpowiednie kształtowanie limitów ostrożnościowych ustalonych w Banku,
- bardzo wnikliwie są analizowane przyczyny niespełniania przez Bank założeń ustalonych w testach,
- wyniki testów warunków skrajnych są wykorzystywane w procesie zarządzania ryzykiem, a w szczególności w ramach awaryjnych planów płynności oraz w procesie planowania strategicznego banku.

p) Modelowe scenariusze testów warunków skrajnych

Bank wykorzystuje poniższe scenariusze testów warunków skrajnych w zakresie ryzyka płynności:

Test warunków skrajnych polegający na testowaniu przestrzegania przez Bank współczynnika LCR w warunkach zmniejszenia bazy depozytowej o 20%

1. Do przeprowadzania testów warunków skrajnych Bank zakłada spadek wartości posiadanej na dzień analizy bazy depozytowej o 20 % przy założeniu równomiernego obniżenia aktywów płynnych (kwoty ulokowanej w bony pieniężne NBP) oraz lokat złożonych w Banku Zrzeszającym o kwotę spadku bazy.
2. Bank dokonuje analizy wpływu sytuacji szokowej na poziom osiągniętego wskaźnika LCR oraz nadwyżki płynności.
3. Spadek wskaźnika, o którym mowa w ust. 2 przy założeniu zaistnienia sytuacji szokowej poniżej wymaganego minimum tworzy konieczność wyznaczenia wewnętrznego wymogu kapitałowego na pokrycie ryzyka płynności obliczany zgodnie z zasadami opisanymi w „Instrukcji oceny adekwatności kapitałowej w BS w Szumowie”

4. Bank dokonuje analizy wysokości nadwyżki płynności w sytuacji szokowej oraz na jak długo będzie w stanie wywiązywać się z bieżącej obsługi klientów przy założeniu dwukrotnego wzrostu wypływów kasowych w dwóch wariantach:
    a. Bez względu na wysokość wskaźnika LCR
    b. Z uwzględnieniem wskaźnika LCR na poziomie 1

Odwrócony test warunków skrajnych polegający na testowaniu przestrzegania przez Bank minimalnego poziomu wskaźnika LCR i nadwyżki płynności

Do przeprowadzania odwróconego testu warunków skrajnych Bank wykorzystuje relację posiadanej na datę analiz wartości nadwyżki płynności w stosunku do posiadanej bazy depozytowej.

1. Bank zakłada utrzymanie wskaźnika LCR na minimalnym poziomie 1
2. Wynikiem testu jest obliczenie wartości spadku bazy depozytowej w założonej sytuacji oraz wielkość nadwyżki płynności
3. Bank dokonuje analizy wysokości nadwyżki płynności w sytuacji szokowej oraz na jak długo będzie w stanie wywiązywać się z bieżącej obsługi klientów.

Odwrócony test warunków skrajnych obrazujący stopień zabezpieczenia zobowiązań Banku

Do przeprowadzania odwróconego testu warunków skrajnych obrazującego stopień zabezpieczenia zobowiązań Banku wykorzystuje się sumę wolnych nie obciążonych środków dostępnych w aktywach Banku, oraz inne źródła finansowania.

Bank dokonuje testu polegającego na obliczeniu wartości procentowej zobowiązań bieżących i terminowych ogółem, lub wartości procentowej zobowiązań bieżących, które zostaną pokryte posiadanymi środkami, jak i możliwościami refinansowania odpływu zobowiązań.

Test warunków skrajnych obrazujący wystąpienie nadwyżki lub niedoboru środków w przypadku spadku depozytów ogółem o 20 **%**

Do przeprowadzania testu warunków skrajnych obrazującego wystąpienie nadwyżki lub niedoboru środków wykorzystuje się sumę wolnych nie obciążonych środków dostępnych w aktywach Banku, oraz inne źródła finansowania, przy założeniu spadku depozytów ogółem 20 %.

W skład możliwych do pozyskania środków zaliczamy:

a) środki pieniężne w kasach Banku,
b) środki na rachunkach w Banku Zrzeszającym,
c) posiadane lokaty terminowe w podmiotach finansowych (bez zablokowanych),
d) posiadane papiery wartościowe łatwo zbywalne (bez zablokowanych),
e) niewykorzystany debet lub kredyt w rachunku bieżącym,
f) limit zaangażowania w Banku przyznany przez Bank Zrzeszający.

Bank dokonuje symulacji odpływu depozytów ogółem o 20 % i możliwości pozyskania środków poprzez upłynnienie posiadanych aktywów, czy też zaciągnięcie zobowiązań od podmiotów finansowych.

Na podstawie testu dokonuje się analizy nadwyżki, czy też niedoboru środków. Nadwyżka środków świadczy o możliwości zrefinansowania odpływu depozytów o zakładaną wartość procentową. Niedobór środków może oznaczać pojawienie się problemów płynnościowych przy założonym odpływie depozytów.

Test warunków skrajnych obrazujący maksymalny okres obsługi klientów Banku w przypadku różnej dynamiki wypływów środków

Do przeprowadzania testu warunków skrajnych obrazującego maksymalny okres obsługi klientów Banku wykorzystuje się sumę wolnych nie obciążonych środków dostępnych w aktywach Banku, oraz inne źródła finansowania.

Przyjmuje się następujące założenia:

a) jako wypływy środków traktuje się:
   - wypływy gotówkowe z kas Banku stanowiące wartość dwukrotnych średnich wpływów gotówkowych z rachunków i lokat na przestrzeni 3 miesięcy
   - wypływy bezgotówkowe obciążające rachunek bieżący Banku w kwocie stanowiącej dwukrotne średnie obciążenia rozliczonych przez Bank Zrzeszający na przestrzeni 3 miesięcy.

Wynikiem testu jest obliczenie w liczbie dniach okresu obsługi klientów Banku przy różnej dynamice wypływu środków.

Test warunków skrajnych polegający na uwzględnieniu pogorszenia się jakości portfela kredytowego

Do przeprowadzania testu warunków skrajnych Bank wykorzystuje urealnione zestawienie płynności.

Bank dokonuje symulacji pogorszenia się jakości kredytów w sytuacji normalnej i pod obserwacją o 20 % i przekwalifikowania ich do klasy należności zagrożonych. Na podstawie testu dokonuje się analizy zmiany skumulowanych wskaźników płynności wg stanu rzeczywistego, oraz po założeniu testu warunków skrajnych. Wyniki testu porównywane są z minimalnymi limitami wewnętrznymi wskaźników płynności ustalonymi przez Bank.

Test warunków skrajnych polegający na uwzględnieniu pogorszenia się jakości portfela kredytowego, oraz zmiany struktury aktywów polegającej na wzroście portfela kredytowego

Do przeprowadzania testu warunków skrajnych Bank wykorzystuje urealnione zestawienie płynności.

Bank dokonuje symulacji pogorszenia się jakości kredytów w sytuacji normalnej i pod obserwacją o 20 % i przekwalifikowania ich do klasy należności zagrożonych, oraz jednocześnie wzrost należności z tytułu kredytów i pożyczek o 10 %. Na podstawie testu dokonuje się analizy zmiany skumulowanych wskaźników płynności wg stanu rzeczywistego, oraz po założeniu testu warunków skrajnych. Wyniki testu porównywane są z minimalnymi limitami wewnętrznymi wskaźników płynności ustalonymi przez Bank.

Test warunków skrajnych polegający na uwzględnieniu pogorszenia się jakości portfela kredytowego, zmiany struktury aktywów polegającej na wzroście portfela kredytowego, oraz spadku depozytów terminowych

Do przeprowadzania testu warunków skrajnych Bank wykorzystuje urealnione zestawienie płynności.

Bank dokonuje symulacji pogorszenia się jakości kredytów w sytuacji normalnej i pod obserwacją o 20 % i przekwalifikowania ich do klasy należności zagrożonych, wzrost należności z tytułu kredytów i pożyczek o 10 %, oraz jednocześnie spadek depozytów terminowych o 10 %. Na podstawie testu dokonuje się analizy zmiany skumulowanych wskaźników płynności wg stanu rzeczywistego, oraz po założeniu testu warunków skrajnych. Wyniki testu porównywane są z minimalnymi limitami wewnętrznymi wskaźników płynności ustalonymi przez Bank.

Test kształtowania się wskaźników płynności przy zastosowaniu prognoz kształtowania się aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych w oparciu o zatwierdzony w Banku plan finansowy

Do przeprowadzania testu Bank wykorzystuje urealnione zestawienie płynności, oraz plan operacyjny z planem finansowym na przyszły rok.

Bank dokonuje symulacji kształtowania się wskaźników płynności w oparciu o prognozy i szacunki zawarte w planie. Wyniki testu porównywane są z minimalnymi limitami wewnętrznymi wskaźników płynności ustalonymi przez Bank.

Test warunków skrajnych obrazujący wpływ zwiększonych wypływów środków z rachunków bieżących obsługiwanych przez elektroniczne kanały dostępu na nadwyżkę płynności, wskaźnik LCR oraz nadzorcze miary płynności Banku.

Do przeprowadzenia testu warunków skrajnych obrazującego wpływ zwiększonych wypływów środków z rachunków bieżących obsługiwanych przez elektroniczne kanały dostępu na nadwyżkę płynności, wskaźnik LCR oraz nadzorcze miary płynności Banku przyjmuje się następujące założenia :

a) jako wypływy środków traktuje się średnie z okresu 12 miesięcy wypływy dzienne poprzez elektroniczne kanały dostępu zwiększone o 20 % w ciągu kolejnych 30 dni.
b) Brak wpływów na rachunki bieżące obsługiwane poprzez elektroniczne kanały dostępu.

Wynikiem testu jest obliczenie wielkości nadwyżki płynności, wskaźnika LCR oraz nadzorczych miar płynności.

Test warunków skrajnych obrazujący wpływ zwiększonych wypływów środków z rachunków bieżących oraz lokat terminowych na nadwyżkę płynności, wskaźnik LCR oraz nadzorcze miary płynności Banku.

Do przeprowadzenia testu warunków skrajnych obrazującego wpływ zwiększonych wypływów środków z rachunków bieżących oraz lokat terminowych na nadwyżkę płynności, wskaźnik LCR oraz nadzorcze miary płynności Banku przyjmuje się następujące założenia :

a) jako wypływy środków z rachunków bieżących traktuje się średnie z okresu 12 miesięcy wypływy dzienne poprzez wszystkie kanały dostępu zwiększone o 20 % w ciągu kolejnych 30 dni.
b) Spadek depozytów terminowych o 20%

Wynikiem testu jest obliczenie wielkości nadwyżki płynności, wskaźnika LCR oraz nadzorczych miar płynności.

*q***)** *Plany awaryjne na wypadek utraty płynności*

W Banku opracowane są plany awaryjne określające różne sytuacje kryzysowe mogące wystąpić w działalności Banku, harmonogramy działań, procedury postępowania, system informacji dla kierownictwa, oraz komórki/stanowiska odpowiedzialne za wdrożenie planu awaryjnego. Plany awaryjne są zaakceptowane przez Zarząd i Radę Nadzorczą. Procedury postępowania zawarte w planach odpowiadają skutkom niekorzystnych wyników sytuacji zakładanych w scenariuszach testów warunków skrajnych. Bank posiada następujące plany awaryjne:

I. Plan awaryjny w przypadku utraty możliwości regulowania zobowiązań Banku z rachunku bieżącego w dniu operacyjnym
II. Plan awaryjny w przypadku przejściowej utraty płynności (w okresie do 3 miesięcy – oznacza spadek skumulowanego wskaźnika płynności do 3 miesięcy poniżej ustalonego limitu ostrożnościowego)
III. Plan awaryjny w przypadku strukturalnej utraty płynności (w okresie powyżej 3 miesięcy – oznacza spadek skumulowanych wskaźnika płynności powyżej 3 miesięcy poniżej ustalonego limitu ostrożnościowego)
IV. Zasady sprzedaży aktywów i przebudowy struktury bilansu przy różnych scenariuszach sytuacji kryzysowych
V. Plan awaryjny w przypadku kryzysu płynności całego systemu bankowego
VI. Plan awaryjny w przypadku kryzysu płynności wewnątrz banku i kryzysu płynności w systemie bankowym.
VII. Plan awaryjny w przypadku niedotrzymywania poziomu wewnętrznych limitów ostrożnościowych określonych w § 7 pkt 1 „Polityki zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym w Szumowie”
VIII. Plan awaryjny na wypadek utraty płynności wskutek pojawienia się w środkach masowego przekazu niekorzystnych informacji o Banku
IX. Plan awaryjny na wypadek awarii technicznych lokalnych / ogólnokrajowych
X. Plan awaryjny na wypadek awarii systemów w innych bankach

17) Polityka Banku w zakresie płynności Banku stanowi załącznik do niniejszej Informacji.

18) Bank Spółdzielczy w Szumowie będący Uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS jest zobowiązany przestrzegać regulacji przyjętych w Spółdzielni SOZ BPS S.A

IV. Informacje w zakresie zarządzania na podstawie art. 111a Ustawy Prawo Bankowe oraz art. 435 ust. 2 Rozporządzenia CRR.

1. Członkowie Zarządu Banku nie pełnią stanowisk dyrektorskich poza Bankiem. Członkowie Rady Nadzorczej Banku nie pełnią stanowisk dyrektorskich. Przez stanowisko dyrektorskie należy rozumieć funkcję członka zarządu lub rady nadzorczej pełnione w podmiotach objętych tym samym instytucjonalnym systemem ochrony spełniającym warunki, o których mowa w art. 113 ust. 7 Rozporządzenia CRR, lub podmiotach, w których bank posiada znaczny pakiet akcji, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 36 Rozporządzenia.
2. Członków Zarządu Banku powołuje zgodnie z przepisami prawa Rada Nadzorcza Banku, działając wg „Regulaminu działania Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Szumowie", biorąc pod uwagę wyniki oceny wstępnej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji kandydata. Oceny następczej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji Członków Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza zgodnie z „Procedurą dokonywania ocen odpowiedniości członków Zarządu Banku Spółdzielczego w Szumowie". Członków Rady Nadzorczej powołuje Zebranie Przedstawicieli zgodnie z „Regulaminem wyborów członków Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Szumowie", biorąc pod uwagę kwalifikacje, doświadczenie i reputację kandydata. Oceny następczej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji Członków Rady Nadzorczej dokonuje Zebranie przedstawicieli zgodnie z „Procedurą dokonywania ocen odpowiedniości członków Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Szumowie".
3. Bank, z uwagi na skalę działalności nie stosuje strategii zróżnicowania w zakresie wyboru Członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej.
4. Bank, z uwagi na skalę działania, nie tworzy w obrębie Rady Nadzorczej komitetu ds. ryzyka ani komitetu ds. wynagrodzeń, zgodnie z art. 9 b Ustawy Prawo Bankowe i art. 435 ust 2 lit d) Rozporządzenia CRR.
5. Członkowie Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku są objęci oceną w zakresie wiedzy, umiejętności i doświadczenia, odpowiedniego do pełnionych przez nich funkcji i powierzonych im obowiązków, a także rękojmi należytego wykonania tych obowiązków dokonywaną odpowiednio przez Zebranie Przedstawicieli w zakresie oceny członków Rady Nadzorczej Banku oraz Radę Nadzorczą w zakresie członków Zarządu Banku. Ocena ma charakter uprzedni przed powołaniem oraz następczy w trakcje pełnienia funkcji. Wszyscy Członkowie Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej Banku zgodnie z dokonaną oceną za 2019 rok oceną spełniają wymagania art. 22 aa Ustawy Prawo Bankowe
6. Przepływ informacji dotyczącej ryzyka kierowanej do Zarządu oraz Rady Nadzorczej w Banku jest sformalizowany i objęty „Instrukcją sporządzania informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Szumowie" definiującą: częstotliwość, zakres, odbiorców i terminy sporządzania raportów i sprawozdań dotyczących ryzyka. Systemem informacji zarządczej objęte są wszystkie rodzaje ryzyka uznawane przez Bank za istotne. Zakres i częstotliwość raportowania jest dostosowana do skali narażenia na ryzyko, a także zmienność ryzyka zapewniając możliwość podejmowania decyzji, oraz odpowiedniej reakcji w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko.

V. System kontroli wewnętrznej

W celu sformalizowania systemu kontroli wewnętrznej i zapewnienia prawidłowego oraz skutecznego jej funkcjonowania, wprowadzono *Regulamin kontroli wewnętrznej w Banku Spółdzielczym w Szumowie* zwany dalej *Regulaminem*.

Niniejszy R*egulamin* określa cel, zakres i zasady funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej.

Za zorganizowanie oraz prawidłowe funkcjonowanie skutecznego systemu kontroli wewnętrznej odpowiada Zarząd Banku. Zarząd Banku także ocenia funkcjonowanie systemu kontroli wewnętrznej, w tym jego skuteczność, efektywność i adekwatność.

Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad systemem kontroli wewnętrznej oraz ocenia jego funkcjonowanie, w tym skuteczność, efektywność i adekwatność .

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej są zorganizowane na trzech, niezależnych i wzajemnie uzupełniających się liniach obrony (poziomach).

1. Na pierwszą linię obrony składa się operacyjne zarządzanie ryzykiem powstałym w związku z działalnością prowadzoną przez Bank.
2. Na druga linię obrony składa się:
   1) zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od operacyjnego zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie,
   2) komórka do spraw zgodności,
   3) niezależna komórka kontroli wewnętrznej.
3. Trzecią linię obrony stanowi audyt wewnętrzny realizowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.
4. Na wszystkich trzech poziomach, w ramach systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, pracownicy Banku w ramach realizowanych czynności odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują (poziomo lub pionowo) przestrzeganie mechanizmów kontrolnych.

Poszczególne linie obrony, w ramach systemu kontroli wewnętrznej są odpowiedzialne za:

1. Pierwsza linia obrony – projektowanie i zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, w szczególności w procesach biznesowych funkcjonujących w Banku oraz zgodności postępowania z regulacjami.
2. Druga linia obrony:
   1) monitorowanie bieżące przyjętych mechanizmów kontrolnych,
   2) przeprowadzanie pionowych testów mechanizmów kontrolnych,
   3) ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych,
   4) matrycę funkcji kontroli,
   5) raportowanie znaczących i krytycznych nieprawidłowości.
3. Trzecia linia obrony odpowiedzialna jest za badanie oraz ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontroli i niezależnego monitorowania ich przestrzegania odpowiednio w ramach pierwszej i drugiej linii obrony, zarówno w odniesieniu do systemu zarządzania ryzykiem, jak i systemu kontroli wewnętrznej.

W Banku zapewniona jest niezależność monitorowania pionowego poprzez jednoznaczne wyodrębnienie linii obrony oraz niezależność monitorowania poziomego poprzez rozdzielenie zadań dotyczących stosowania danego mechanizmu kontrolnego i niezależnego monitorowania jego przestrzegania w ramach danej linii.
Za monitorowanie poziome (weryfikacja bieżąca, testowanie) w ramach danej linii odpowiedzialni są wyznaczeni pracownicy.

Za monitorowanie pionowe pierwszej linii obrony przez drugą linię obrony odpowiada komórka kontroli wewnętrznej.

VI. Zasady ustalania stałych i zmiennych składników wynagrodzeń – Polityka wynagradzania pracowników których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku.

Zasady ustalania wynagrodzenia osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku zostały zawarte w „Polityce wynagradzania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku Spółdzielczego w Szumowie".

Celem opracowania i wdrożenia Polityki wynagradzania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka (zwanych dalej pracownikami istotnymi) Banku Spółdzielczego w Szumowie, zwanej dalej „Polityką" jest:

1. określenie zasad ustalania stałych i zmiennych składników wynagradzania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku Spółdzielczego w Szumowie, zwanym dalej „Bankiem", wymienionych w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 06 marca 2017r. (Dz.U. poz. 637).
2. wspieranie prawidłowego i skutecznego zarządzania ryzykiem i nie zachęcanie do podejmowania nadmiernego ryzyka wykraczającego poza zaakceptowaną przez radę nadzorczą skłonność do ryzyka,
3. wspieranie realizacji strategii działalności oraz ograniczanie konfliktu interesów.

Do stanowisk istotnych o których mowa w § 24 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów oraz w uchwale 604/2014 Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w Banku zalicza się:

1. Członków Rady Nadzorczej
2. Członków Zarządu,
3. Głównego Księgowego,
4. Z uwagi na fakt, że Bank nie udziela kredytów przekraczających 5 mln EUR oraz Bank nie posiada jednostek istotnych w rozumieniu Rozporządzenia 575/2013 PE, do stanowisk istotnych nie zalicza się innych stanowisk.

Do składników wynagradzania zalicza się:

	Stałe składniki	Zmienne składniki
Przewodniczący Rady Nadzorczej	Wynagrodzenie w formie ryczałtu miesięcznego oraz udział w szkoleniach, których koszt ponosi Bank	Brak
Członkowie Rady Nadzorczej	Wynagrodzenie za udział w posiedzeniu oraz za udział w szkoleniach, których koszt ponosi Bank	Brak
Członkowie Zarządu (Prezes Zarządu, Członek Zarządu,)	Składniki stałe wymienione w §2 ust.1	Premia uznaniowa
Wiceprezes Zarządu	Wynagrodzenie za udział w posiedzeniu oraz za udział w szkoleniach, których koszt ponosi Bank	Brak

Wysokość wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej ustala Zgromadzenie

Przedstawicieli.

Rada Nadzorcza otrzymuje tylko stałe składniki wynagrodzenia.

Wysokość wynagrodzenia stałego i zmiennego dla członków Zarządu ustala Rada Nadzorcza.

Łączna kwota wypłaconej premii uznaniowej osobom zajmującym stanowiska istotne w Banku za dany rok nie może spowodować obniżenia wyniku finansowego do poziomu, który nie zapewni realnego przyrostu funduszy własnych Banku oraz budowy bezpiecznej bazy kapitałowej.

Stosując zasadę proporcjonalności Bank wypłaca całość premii uznaniowej po przyznaniu. Wysokość zmiennych składników wynagradzania nie może być wyższa niż 40% wynagrodzenia zasadniczego osób zajmujących stanowiska istotne, a wynagrodzenie zasadnicze powinno mieć taką wysokość, aby Bank mógł prowadzić elastyczną politykę wynagrodzeń w zakresie zmiennych składników

Oceny efektów pracy członków Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza w terminie oceny wykonania Strategii działania w oparciu o kryterium ilościowe oraz jakościowe.

Ocena efektów pracy obejmuje następujące wskaźniki Banku osiągane w ostatnich trzech latach (kryterium ilościowe) w odniesieniu do założeń Strategii działania:

1. zysk netto,
2. zwrot z kapitału własnego (ROE),
3. jakość portfela kredytowego,
4. współczynnik kapitałowy,
5. wskaźnik płynności LCR,

Ocenie podlega stopień wykonania wymienionych powyżej wskaźników w odniesieniu do Strategii działania Banku w poszczególnych latach podlegających ocenie. Zmienne składniki są przyznawane w przypadku, gdy w każdym z ostatnich trzech lat plan w zakresie wskaźników był zrealizowany co najmniej w 80%.

Kryteria jakościowe oceny członków Zarządu przy przyznawaniu zmiennych składników wynagradzania to:
a. Uzyskane absolutorium w okresie oceny,
b. Pozytywna ocena rękojmi należytego wykonania obowiązków, zgodnie z art. 22aa ustawy Prawo bankowe,
c. Ogólna dobra ocena przez Radę Nadzorczą realizacji zadań zawartych w planie ekonomiczno-finansowym w okresach objętych oceną.

W przypadku zagrożenia niespełnienia wymogów ostrożnościowych lub zagrożenia upadłością zmiennych składników wynagradzania nie przyznaje się.

VII. **Informacje ilościowe w zakresie składników wynagradzania**

Od dnia 01.05.2017 r. w Banku obowiązuje Polityka wynagradzania osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na poziom ryzyka w Banku Spółdzielczym w Szumowie. Polityka jest dostępna na stronie www.bsszumowo.pl. W Banku nie wyłoniono z Rady Nadzorczej

Komitetu ds. wynagrodzeń.

Informacje o sumie wypłaconych w 2019 r. wynagrodzeń osobom zajmującym stanowiska kierownicze w rozumieniu uchwały 258/2011 KNF

	Stanowiska kierownicze	Stałe składniki	Zmienne składniki	Ilość osób
1.	Członkowie Zarządu	256272	59565	3

Informacje o sumie wypłaconych w 2019 r. wynagrodzeń z tytułu motywacji nowo zatrudnionych oraz odpraw związanych z ustaniem stosunku zatrudnienia z osobami zajmującymi stanowiska kierownicze zgodnie z uchwałą 258/2011 KNF:

L.p.	Tytuł wynagrodzenia:	Wartość w tys. zł:
1.	Suma wypłat indywidualnych odpraw z tytułu zakończenia stosunku pracy z osobami na stanowiskach kierowniczych	0
2.	Ilość osób, które otrzymało ww. wynagrodzenie	0
3.	Najwyższa kwota wypłacona pojedynczej osobie	0
4.	Suma wypłat zmiennych składników wynagradzania z tytułu nawiązania w 2017r. stosunku pracy z osobami na stanowiskach kierowniczych	0
5.	Ilość osób, które otrzymało ww. wynagrodzenie	0
6.	Najwyższa kwota wypłacona pojedynczej osobie	0

VIII. **W 2019 roku Rada Nadzorcza Banku odbyła 4 posiedzenia w sprawie wynagrodzeń.**

IX. **Suma strat brutto z tytułu ryzyka operacyjnego.**

Straty z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego - zdarzenia ryzyka operacyjnego zarejestrowane w rejestrze zdarzeń ryzyka operacyjnego w 2019 roku podane są w poniższej tabeli.

L.p.	**Kategoria**	**Strata brutto w zł**	**Strata netto w zł**
1.	Oszustwa wewnętrzne	0,00	0,00
2.	Oszustwa zewnętrzne	0,00	0,00
3.	Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	0,00	0,00
4.	Klienci, produkty i normy prowadzenia działalności	0,00	0,00
5.	Szkody w rzeczowych aktywach trwałych	0,00	0,00
6.	Zakłócenia działalności banku i awarie systemu	0,00	0,00
7.	Wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami	0,00	0,00
8.	**Razem**	0,00	0,00

W 2019 roku suma strat z tytułu ryzyka operacyjnego przedstawia się następująco:

1. Straty finansowe (w tym utracone korzyści): 0,00 zł,
2. Straty niefinansowe - nie wystąpiły

X. **Fundusze własne**

1. Fundusze własne Banku składają się z kapitału podstawowego Tier I. Bank nie posiada pozycji kapitałowych zaliczanych do kapitału dodatkowego Tier I i kapitału Tier II.
2. Poniższe zestawienie przedstawia poziom poszczególnych pozycji funduszy własnych Banku według stanu na dzień 31.12.2019 roku.

I		**Kapitał podstawowy Tier I**	8 612 259,43 zł
	1.	Fundusz udziałowy	222 000,00 zł
		Wpłacony fundusz udziałowy wg stanu na dzień 28.06.2013r.	371 200,00 zł
		- wypłaty udziałów po 28.06.2013r.	150 400,00 zł
		- wpłaty udziałów po 28.06.2013r.	1 200,00 zł
		Fundusz udziałowy przyjęty do wyliczenia kapitału Tier I	220 800,00 zł
		Fundusz udziałowy przyjęty do wyliczenia kapitału	220 800,00 zł
	2.	Fundusz zasobowy	8 276 548,50 zł
	3.	Fundusz rezerwowy	19 077,15 zł
	4.	Fundusz ogólnego ryzyka	10 000,00 zł
	5.	Pozycje pomniejszające kapitał podstawowy Tier I	0,00 zł
		a) wartości niematerialne i prawne	0,00 zł
II		**Kapitał dodatkowy Tier I**	0,00 zł
III		**KAPITAŁ Tier I**	8 612 259,43 zł
IV		**KAPITAŁ Tier II**	0,00 zł
V		**Fundusze pomniejszające kapitały własne Banku**	0,00 zł
VI		**Kapitały własne Banku na dzień 31.12.2019r.**	8 612 259,43 zł
		Łączna kwota ekspozycji na ryzyko, w tym:	42 445 726,28 zł
		z tytułu ryzyka kredytowego	47 037 402,88 zł
		Z tytułu ryzyka operacyjnego	4 154 446,37 zł
		Kapitał wewnętrzny	4 095 371,94 zł
		Łączny współczynnik kapitałowy	16,82
		Współczynnik kapitału Tier I	16,82
		Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	16,82

XI. **Adekwatność kapitałowa**

Metody wyliczania wymogów kapitałowych minimalnych i wewnętrznych zawiera „Instrukcja oceny adekwatności kapitałowej w Banku Spółdzielczym w Szumowie”.

XII. **Informacje ilościowe w zakresie adekwatności kapitałowej.**

1. Poniższa tabela przedstawia ekspozycje oraz kwoty stanowiące 8% ekspozycji ważonej ryzykiem dla każdej z klas ekspozycji.

Lp	Wyszczególnienie	Wartość ekspozycji	Wartość ekspozycji ważona ryzykiem	Wymóg kapitałowy
1.	Rządy i banki centralne	8 029 339,25	0	0
2.	Kredyty detaliczne	1 483 846,73	1 112 885,05	89 030,80
3.	Ekspozycje wobec przedsiębiorców	10 480 307,61	9 575 364,01	766 029,12
4.	Kredyty zabezpieczone hipoteką	35 338 737,42	30 071 289,88	2 405 703,19
5.	Kredyty JST	2 914 268,06	582 853,61	46 628,29
6.	Kredyty przeterminowane	126 566,22	0	0
7.	Organy administracji	1 886,30	943,15	75,45
8.	Instytucje – banki	11 301 120,63	1 788 426,48	143 074,12
9.	Pozostałe	4 311 225,29	3 905 940,70	312 475,25
	RAZEM	**73 987 297,51**	**47 037 702,88**	**3 763 016,22**

Poniższe zestawienie przedstawia poziom wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka:

Lp	Wyszczególnienie	Kwota
1.	ryzyko kredytowe	3 763 016
2.	ryzyko rynkowe (walutowe)	0
3.	przekroczenie limitu koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań	0
4.	przekroczenie progu koncentracji kapitałowej	0
5.	ryzyko operacyjne	332 359
	RAZEM	**4 095 375**

Poniższe zestawienie przedstawia poziom dodatkowych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka.

Wyszczególnienie	Kwota
1. ryzyko płynności	0
2. ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	0
3. ryzyko koncentracji zaangażowań	0
4. ryzyko kapitałowe	0
RAZEM	0

2. Ekspozycje kredytowe według wyceny bilansowej (po korektach rachunkowych) na dzień 31.12.2019 roku, bez uwzględnienia skutków ograniczania ryzyka kredytowego oraz średnią kwotę ekspozycji w okresie od 31.12.2018 roku do 31.12.2019 roku w podziale na klasy przedstawia poniższe zestawienie.

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na dzień 31.12.2019 r. w zł	Średnia kwota w okresie od 31.12.2018 r. do 31.12.2019r.
1.	ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec rządów i banków centralnych	8 029 339	9 174 032
2.	ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec samorządów terytorialnych i władz lokalnych	2 914 268	1 711 134
3.	ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec organów administracji i podmiotów nieprowadzących działalności gospodarczej	1 886	2 202
4.	ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec wielostronnych banków rozwoju	0	0
5.	ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec organizacji międzynarodowych	0	0
6.	ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec instytucji - banków	11 301 121	13 878 327
7.	ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec przedsiębiorców	10 480 308	10 690 992
8.	ekspozycje detaliczne lub warunkowe ekspozycje detaliczne	1 483 847	741 923
9.	ekspozycje lub ekspozycje warunkowe zabezpieczone na nieruchomościach	35 338 737	31 904 901
10.	ekspozycje przeterminowane	126 566	64 178
11.	ekspozycje należące do nadzorczych kategorii wysokiego ryzyka	0	0
12.	ekspozycje z tytułu obligacji zabezpieczonych	0	0
13.	pozycje sekurytyzacyjne	0	0
14.	ekspozycje krótkoterminowe wobec banków i przedsiębiorców	0	0
15.	ekspozycje z tytułu jednostek uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania	0	0
16.	inne ekspozycje	4 311 226	3 522 730
	RAZEM	**73 987 298**	**71 690 419**

Bank przyjmuje, iż klasy ekspozycji kredytowych, które stanowią więcej niż 20% portfela kredytowego wyznaczają istotne klasy ekspozycji. Do istotnych klas ekspozycji kredytowych zaliczane są zatem następujące klasy:

1) ekspozycje zabezpieczone hipotecznie

2. Struktura zaangażowania Banku wobec poszczególnych sektorów w rozbiciu na klasy ekspozycji.

2.1. Strukturę zaangażowania Banku wobec sektora finansowego według typu kontrahenta według stanu na dzień 31.12.2019 roku przedstawia poniższa tabela.

Lp.	**Typ kontrahenta**	**Wartość w zł**
1.	Banki centralne	8 029 339
	Należności normalne	0
	Należności pod obserwacją	
	Należności zagrożone	
2.	Banki	
	Należności normalne	11 301 121
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	
3.	Pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego	
	Należności normalne	0
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
4.	Pomocnicze instytucje finansowe	
	Należności normalne	0
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
5.	Instytucje ubezpieczeniowe	
	Należności normalne	0
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
	Razem zaangażowanie w sektorze finansowym	**19 330 460**

Strukturę zaangażowania Banku wobec sektora niefinansowego i budżetowego według typu kontrahenta według stanu na dzień 31.12.2019 roku przedstawia poniższa tabela.

Lp.	**Typ kontrahenta**	**Wartość w zł**
1.	Przedsiębiorstwa i spółki państwowe	**0**
	Należności normalne	0
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0

2.	Przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie	**450 687**
	Należności normalne	450 687
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	
3.	Przedsiębiorcy indywidualni	**3 825 405**
	Należności normalne	3 825 405
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	
4.	Osoby prywatne	**14 467 578**
	Należności normalne	14 356 618
	Należności pod obserwacją	
	Należności zagrożone	110 960
5.	Rolnicy indywidualni	**28 017 287**
	Należności normalne	28 017 287
	Należności pod obserwacją	
	Należności zagrożone	
6.	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	**117 400**
	Należności normalne	117 400
	Należności pod obserwacją	
	Należności zagrożone	
7.	Jednostki samorządu terytorialnego	**2 912 000**
	Należności normalne	2 912 000
	Należności pod obserwacją	
	Należności zagrożone	
	Razem zaangażowanie	**49 790 357**

Strukturę ekspozycji według okresów zapadalności zgodnie ze sprawozdawczością FINREP według stanu na dzień sprawozdawczy przedstawia poniższa tabela (wartość nominalna):

Termin	**Rodzaj podmiotu**	**Wartość ekspozycji**
Bez określonego terminu	Banki centralne	8 758 832
	Banki i oddziały instytucji kredytowych	5 853 329
	Pozostałe instytucje sektora finansowego	0
	Przedsiębiorstwa	0
	Gospodarstwa domowe	113 337

	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	0
	Instytucje samorządowe	0
<= 1 tygodnia	Banki centralne	
	Banki i oddziały instytucji kredytowych	4 140 263
	Pozostałe instytucje sektora finansowego	0
	Przedsiębiorstwa	0
	Gospodarstwa domowe	19 994
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	0
	Instytucje samorządowe	0
> 1 tygodnia <= 1 miesiąca	Banki centralne	0
	Banki i oddziały instytucji kredytowych	0
	Pozostałe instytucje sektora finansowego	0
	Przedsiębiorstwa	10 416
	Gospodarstwa domowe	683 645
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	0
	Instytucje samorządowe	102 706
> 1 miesiąca <= 3 miesięcy	Banki centralne	0
	Banki i oddziały instytucji kredytowych	0
	Pozostałe instytucje sektora finansowego	0
	Przedsiębiorstwa	20 800
	Gospodarstwa domowe	2 356 232
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	0
	Instytucje samorządowe	149 332
> 3 miesięcy <= 6 miesięcy	Banki centralne	0
	Banki i oddziały instytucji kredytowych	0
	Pozostałe instytucje sektora finansowego	0
	Przedsiębiorstwa	186 210
	Gospodarstwa domowe	3 699 381
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	0
	Instytucje samorządowe	139 998
> 6 miesięcy <= 1 roku	Banki centralne	0
	Banki i oddziały instytucji kredytowych	0
	Pozostałe instytucje sektora finansowego	0
	Przedsiębiorstwa	57 141

	Gospodarstwa domowe	5 743 295
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	0
	Instytucje samorządowe	279 996
> 1 roku <= 2 lat	Banki centralne	0
	Banki i oddziały instytucji kredytowych	0
	Pozostałe instytucje sektora finansowego	0
	Przedsiębiorstwa	96 060
	Gospodarstwa domowe	5 968 893
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	117 400
	Instytucje samorządowe	559 992
> 2 lat <= 5 lat	Banki centralne	0
	Banki i oddziały instytucji kredytowych	0
	Pozostałe instytucje sektora finansowego	0
	Przedsiębiorstwa	80 060
	Gospodarstwa domowe	10 219 568
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	
	Instytucje samorządowe	1 679 976
> 5 lat <= 10 lat	Banki centralne	0
	Banki i oddziały instytucji kredytowych	0
	Pozostałe instytucje sektora finansowego	600 000
	Przedsiębiorstwa	0
	Gospodarstwa domowe	10 649 813
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	0
	Instytucje samorządowe	0
> 10 lat <= 20 lat	Banki centralne	0
	Banki i oddziały instytucji kredytowych	0
	Pozostałe instytucje sektora finansowego	0
	Przedsiębiorstwa	0
	Gospodarstwa domowe	6 185 658
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	0
	Instytucje samorządowe	0
> 20 lat	Banki centralne	0
	Banki i oddziały instytucji kredytowych	0
	Pozostałe instytucje sektora finansowego	0

	Przedsiębiorstwa	0
	Gospodarstwa domowe	670 454
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	0
	Instytucje samorządowe	0

Strukturę zaangażowania Banku w poszczególnych branżach w rozbiciu na kategorie należności według stanu na dzień 31.12.2019 roku przedstawia poniższa tabela:

Lp.	**Branże**	**Wartość w zł**
1.	Rolnictwo, poza działami specjalnymi produkcji	**28 017 287**
	Należności normalne	28 017 287
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
2.	Transport	**1 545 212**
	Należności normalne	1 545 212
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
3.	Handel i Usługi	**2 848 281**
	Należności normalne	2 848 281
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
4.	Inne (Pozostałe)	**14 467 577**
	Należności normalne	14 356 617
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	110 960
5.	Jednostki samorządu terytorialnego	**2 912 000**
	Razem zaangażowanie	**49 790 357**

3. Struktura należności z rozpoznaną utratą wartości i przeterminowane według stanu na dzień 31.12.2019 r.

Lp.	**Ekspozycje z rozpoznaną utratą wartości**	**Wartości w zł**
1.	Należności nieprzeterminowane	0
	Rezerwy celowe	0
2.	Należności przeterminowane	110 960
	Rezerwy celowe	110 960

4. **Bufory kapitałowe**

   Bank zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 1 września 2017r w sprawie bufora ryzyka systemowego oraz ustawy z dnia 5 sierpnia 2015r o nadzorze makro ostrożnościowym zobowiązany jest od 1stycznia 2019r po uwzględnieniu bufora zabezpieczającego w pełnej wartości utrzymywać minimalny współczynnik kapitału (T1) na poziomie 11,50% oraz łączny całkowity współczynnik kapitałowy (TCR) 13,50%.
   Współczynnik kapitałowy T1 i TCR Banku Spółdzielczego w Szumowie na dzień 31.12.2019r wynosi 16,82%.
   Nadwyżka współczynnika kapitałowego TCR ponad 13,50% w wysokości 3,32% stanowi bufor kapitału na pokrycie potrzeb kapitałowych w przypadku wystąpienia sytuacji awaryjnej.
5. **Wskaźnik dźwigni finansowej** (LR) wyniósł 11,64%.

XIII. Opis metody wyliczania wymogu na ryzyko operacyjne.

Bank Spółdzielczy w Szumowie wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne oblicza metodą podstawowego wskaźnika bazowego określony jako stały procent średniego rocznego wyniku odsetkowego definiowanego jako suma wyniku odsetkowego netto i pozostałych przychodów operacyjnych z ostatnich trzech lat poprzedzających rok 2019.

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego na 2019 rok bank obliczył zgodnie z zasadą :
Wymóg kapitałowy = średni wynik za ostatnie 3 lata x 15 %

Rok	**2016**	**2017**	**2018**	**RAZEM**
Wynik z tytułu odsetek	1 519 652,88	1 754 193,70	1 923 173,04	5 197 019,62
Wynik z tytułu pap. wart.	0	0	0	0
Wynik z tytułu prowizji	388 396,25	395 621,03	402 370,03	1 186 387,31
Wynik z tyt. oper. finansowych	0	0	0	0
Pozostałe przychody operacyjne	15 762,74	232 152,81	15 791,72	263 707,27
ŚREDNIA			-----	**6 647 114,20**

Wymóg kapitałowy = 2 215 704,73 x 15% **= 332 355,71**

Według powyższych obliczeń wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne na 2019 r. wyliczony według metody wskaźnika bazowego wynosi **332 355,71** zł.

a) Ekspozycje kapitałowe nieuwzględnione w portfelu handlowym

Podział ekspozycji ze względu na cel nabycia (zyski kapitałowe, przyczyny strategiczne) według stanu na dzień 31.12.2019 roku przedstawia poniższe zestawienie.

Lp.	Rodzaj ekspozycji	Kwota ekspozycji zakupionych ze względu na zyski kapitałowe	Kwota ekspozycji zakupionych ze względu na przyjętą strategię
1.	Akcje BPS SA.	----------	690 392
2.	Udział w SSOZ	----------	2 000
RAZEM		----------	**692 392**

b) Ekspozycje kapitałowe nieuwzględnione w portfelu handlowym – informacje ilościowe

Zestawienie papierów wartościowych według stanu na dzień 31.12.2019 roku przedstawia poniższe zestawienie:

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość bilansowa w zł
1	Bony pieniężne NBP	8 029 339,25
2	Obligacje BPS	608 132,00
RAZEM		**8 637 471,25**

XIV. **Informacja dotycząca zabezpieczeń przyjętych w Banku i zasad ich wyceny.**

1. Rodzaje zabezpieczeń przyjmowanych przez Bank oraz zasady ich wyceny reguluje „Instrukcja prawnych form zabezpieczenia wierzytelności", przyjęta do stosowania w Banku Spółdzielczym w Szumowie. Powyższa Instrukcja określa obowiązujące w Banku Spółdzielczym w Szumowie formy, zasady i tryb przyjmowania prawnych zabezpieczeń kredytów oraz innych usług obciążonych ryzykiem kredytowym ze wskazaniem zabezpieczeń, które Bank może uwzględnić w kalkulacji wymogu kapitałowego oraz pomniejszania podstawy naliczenia rezerwy celowej.
2. Zabezpieczenie wierzytelności ma na celu zapewnienie zwrotu należności Banku w szczególności z tytułu udzielonego kredytu, pożyczki wraz z odsetkami, prowizjami i innymi kosztami Banku, lub wykonania przez dłużnika innego zobowiązania pieniężnego wobec Banku, w razie gdyby dłużnik nie wywiązał się w terminie z warunków umowy.
3. Bank ustala formę zabezpieczenia w porozumieniu z wnioskodawcą, biorąc pod uwagę:
   1) typowe oraz indywidualne ryzyko związane z zawarciem umowy z wnioskodawcą, w tym:
      a) ryzyko branży,
      b) sytuację finansową i gospodarczą wnioskodawcy,
      c) status prawny wnioskodawcy,
      d) przebieg dotychczasowej współpracy z Bankiem lub opinie banków, z którymi wnioskodawca dotychczas współpracował,
      e) rodzaj i wysokość wierzytelności oraz okres kredytowania,
      f) cechy danego zabezpieczenia wynikające z regulujących je przepisów ogólnych i wewnętrznych Banku (w tym sposób ustanowienia zabezpieczenia, przesłanki i zakres odpowiedzialności wynikającej z zabezpieczenia, sposób realizacji uprawnień Banku), w szczególności:
      - realną możliwość zaspokojenia roszczeń Banku z ustanowionego zabezpieczenia w możliwie najkrótszym czasie z przyjętego zabezpieczenia,
      - płynność zabezpieczenia**,**
      - istniejące już obciążenia na rzeczy mającej stanowić przedmiot zabezpieczenia, w przypadku zabezpieczeń rzeczowych oraz sytuację finansową i gospodarczą osoby trzeciej zobowiązującej się do zaspokojenia roszczeń Banku za wnioskodawcę oraz jej powiązania personalne i kapitałowe z innymi podmiotami, w przypadku zabezpieczeń osobistych,
      - możliwość pomniejszenia podstawy tworzenia rezerw celowych na należności Banku, na zasadach określonych w przepisach w sprawie tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków oraz w aktualnych przepisach wewnętrznych Banku w tym zakresie,
      - możliwość uwzględnienia w rachunku wymogów kapitałowych efektu redukcji ryzyka kredytowego w wyniku przyjętych zabezpieczeń, spełniających kryteria określone w obowiązujących w Banku regulacjach;
   2) przewidywany koszt ustanowienia zabezpieczenia, który obejmuje:
      a) należności podatkowe, w tym podatek od czynności cywilnoprawnych, opłaty skarbowe,
      b) opłaty notarialne,
      c) opłaty sądowe,
      d) opłaty o charakterze cywilnoprawnym.

3) przewidywany nakład pracy Banku związany z monitorowaniem stanu zabezpieczeń oraz koszt dochodzenia roszczeń z przedmiotu zabezpieczenia, z zastrzeżeniem ponoszenia kosztów koniecznych;

4) zasady stosowania odpowiednich form zabezpieczeń określone w odrębnych uregulowaniach wewnętrznych Banku.

4. Rozróżnia się w szczególności następujące formy zabezpieczenia:

1) weksel in blanco;
2) depozyt bankowy;
3) kaucja pieniężna;
4) blokada środków pieniężnych na rachunku bankowym;
5) pełnomocnictwo do dysponowania rachunkiem bankowym;
6) poręczenie według prawa cywilnego;
7) poręczenie wekslowe;
8) gwarancja;
9) przelew wierzytelności na zabezpieczenie;
10) cesja praw z umów ubezpieczenia;
11) przewłaszczenie na zabezpieczenie rzeczy oznaczonych co do gatunku/przeniesienie własności;
12) przewłaszczenie na zabezpieczenie rzeczy oznaczonych co do tożsamości/ przeniesienie własności;
13) zastaw rejestrowy;
14) zastaw zwykły;
15) zastaw finansowy;
16) hipoteka;
17) hipoteka przymusowa;
18) akt notarialny, w którym dłużnik poddaje się egzekucji w formie aktu notarialnego na podstawie art. 777 Kodeksu postepowania cywilnego;
19) przystąpienie do długu;
20) przejęcie długu;
21) ubezpieczenie kredytu;

5. Podstawowy podział zabezpieczeń dokonywany jest w oparciu o kryterium zakresu odpowiedzialności dłużnika:

1) zabezpieczenia osobiste, które charakteryzują się odpowiedzialnością osobistą osoby dającej zabezpieczenie, całym jej majątkiem do wysokości zadłużenia (w szczególności poręczenie według prawa cywilnego, weksel in blanco, poręczenie wekslowe, przystąpienie do długu, przejęcie długu);

2) zabezpieczenia rzeczowe, które ograniczają odpowiedzialność osoby dającej zabezpieczenie do poszczególnych składników jej majątku, ale dają wierzycielowi pierwszeństwo zaspokojenia z obciążonej rzeczy przed wierzycielami osobistymi dłużnika (w szczególności kaucja, zastaw rejestrowy i zwykły, przewłaszczenie, hipoteka).

6. Podstawowymi formami zabezpieczenia, ustanawianymi obowiązkowo w Banku są:

1) weksel in blanco kredytobiorcy wraz z deklaracją wekslową;
2) akt notarialny, w którym dłużnik poddaje się egzekucji na podstawie art.777 § 1 pkt 4, pkt 5 lub pkt 6 Kodeksu postępowania cywilnego, wymagany w przypadku:
   a) kredytobiorcy, gdy pojedyncza wierzytelność Banku przekracza kwotę 100.000,00 złotych, przy czym wymóg ten nie dotyczy transakcji kredytowych:
      - odnawianych do kwoty 100.000,00 zł,

- zawieranych na podstawie ustawy Prawo Zamówień Publicznych, w tym z Jednostkami Samorządu Terytorialnego,
- zawieranych ze zrzeszonymi Bankami Spółdzielczymi,

b) dłużników rzeczowych (hipoteka, zastaw, przewłaszczenie) niebędących kredytobiorcami, gdy kwota wierzytelności przekracza 100.000,00 złotych

c) poręczycieli według prawa cywilnego, gdy kwota poręczenia przekracza 100.000,00 złotych;

3) pełnomocnictwo do dysponowania rachunkiem bankowym w Banku, gdy kredytobiorca posiada rachunek bankowy i o ile nie narusza to zawartych wcześniej przez kredytobiorcę umów.

7. Wartość przyjmowanego przez Bank zabezpieczenia uzależniona jest od:

1) oceny zdolności kredytowej wnioskodawcy w przypadku kredytowania osób fizycznych;

2) grupy ryzyka w przypadku kredytowania działalności gospodarczej, chyba, że odrębne uregulowania wewnętrzne Banku stanowią inaczej.

8. W przypadku zabezpieczenia wierzytelności w formie przeniesienia na Bank przez dłużnika lub osobę trzecią, do czasu spłaty zadłużenia wraz z należnymi odsetkami i prowizją prawa własności rzeczy ruchomej stanowiącej środek trwały (przewłaszczenie rzeczy ruchomej) lub ustanowienia zastawu rejestrowego na rzeczy ruchomej stanowiącej środek trwały, z zastrzeżeniem ust. 10 - do ustalenia wartości zabezpieczenia należy przyjąć aktualną wartość przedmiotu przewłaszczenia/zastawu, przy czym podstawę wyliczenia tej wartości stanowi:

1) wartość określona w aktualnej wycenie niezależnego rzeczoznawcy majątkowego, w przypadku zastawu rejestrowego, zweryfikowana aktualną polisą ubezpieczeniową i cenami giełdowymi/ rynkowymi/ komisowymi, lub

2) wartość określona na innej podstawie niż wycena rzeczoznawcy, w przypadkach gdy:

a) rzeczy ruchome występują w obrocie rynkowym – ich wartość można przyjąć na podstawie aktualnej polisy ubezpieczeniowej po jej zweryfikowaniu z cenami giełdowymi/ rynkowymi/ komisowymi, lub udokumentowanej ceny giełdowej/ rynkowej/ komisowej,

b) rzeczy ruchome są nowe, zakupione i dostarczone nabywcy – wartość ich może być ustalona według faktury zakupu, po jej zweryfikowaniu z aktualną polisą ubezpieczeniową. Za rzecz nową uznaje się rzecz zakupioną do 6 miesięcy od daty złożenia wniosku kredytowego.

8. W przypadku zabezpieczenia wierzytelności w formie przeniesienia na Bank przez dłużnika lub osobę trzecią, do czasu spłaty zadłużenia wraz z należnymi odsetkami i prowizją prawa własności rzeczy ruchomej stanowiącej środek obrotowy (przewłaszczenie rzeczy ruchomej) lub ustanowienia zastawu rejestrowego na rzeczy ruchomej stanowiącej środek obrotowy, z zastrzeżeniem ust. 10 - do ustalenia wartości zabezpieczenia w przypadku braku wyceny niezależnego rzeczoznawcy należy przyjąć aktualną wartość przedmiotu przewłaszczenia/zastawu, przy czym podstawę wyliczenia tej wartości stanowi:

1) aktualna wartość rzeczy ustalona na podstawie ceny zakupu lub technicznego kosztu wytworzenia, po jej zweryfikowaniu z cenami giełdowymi/ rynkowymi/ komisowymi;

2) wartość rzeczy określona w aktualnej polisie ubezpieczeniowej po jej zweryfikowaniu z cenami giełdowymi/ rynkowymi/ komisowymi, lub udokumentowana cena giełdowa/ rynkowa/ komisowa.

9. W przypadku zabezpieczenia wierzytelności przez ustanowienie hipoteki na nieruchomości - wartość zabezpieczenia ustalana jest na podstawie:

   1) wysokości wpisanej hipoteki, jeżeli wysokość hipoteki nie zabezpiecza 100% kwoty wierzytelności, przy czym uwzględniona wysokość wpisanej hipoteki nie może być wyższa niż wartość rynkowa nieruchomości;

   2) wartości rynkowej nieruchomości, ustalonej w oparciu o:

      a) aktualną wycenę nieruchomości dokonaną przez niezależnego rzeczoznawcę, pomniejszoną o powstałe wcześniej obciążenia i opróżnione miejsca hipoteczne w granicach wygasłej hipoteki do których właściciel nieruchomości posiada prawo rozporządzania, (jeżeli nie uwzględnia tego wycena rzeczoznawcy) przy czym:

         - jeżeli obciążenia dotyczą wpisanych przed 20.02.2011 r. hipotek zwykłych spłaconych wierzytelności, Bank dopuszcza możliwość nieuwzględniania ich w wyliczeniu wartości nieruchomości, pod warunkiem otrzymania pisemnej zgody wierzyciela na wykreślenie tych wpisów oraz zobowiązania dłużnika do złożenia opłaconego wniosku do Sądu o ich wykreślenie, w terminie możliwym do wykonania,
         - jeżeli obciążenia dotyczą wpisanych przed 20.02.2011 r. hipotek zwykłych i/lub kaucyjnych na rzecz Banku, dopuszcza się pomniejszenie wartości nieruchomości o kwotę zaangażowania Banku z tytułu zabezpieczonych hipoteką wierzytelności,

      b) cenę wykazaną w umowie sprzedaży sporządzonej w formie Aktu notarialnego, w przypadku nowego lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego wybudowanego przez dewelopera lub spółdzielnię mieszkaniową,

      c) w oparciu o decyzję Zarządu Banku dopuszczalne jest również ustalenie wartości nieruchomości na podstawie:

         - aktualnej polisy ubezpieczeniowej nieruchomości,
         lub
         - danych z GUS - w przypadku gruntów rolnych, lub prowadzonego rejestru cen rynkowych;
         - aktu zakupu – w przypadku działek niezabudowanych;

10. Jeżeli zabezpieczenie wierzytelności Banku stanowi poręczenie według prawa cywilnego lub poręczenie wekslowe osoby fizycznej:

    1) kwotę poręczanego zobowiązania, pod warunkiem jednak, że sytuacja finansowa poręczyciela jest co najmniej tak dobra, jak sytuacja finansowa wnioskodawcy, a w szczególności dochody poręczyciela kształtują się na poziomie zbliżonym do dochodów wnioskodawcy. Bank dokonuje w tym celu oceny zdolności kredytowej poręczyciela według kryteriów obowiązujących przy udzielaniu przez Bank kredytów;

    2) jeżeli poręczyciel nie spełnia wymogów określonych w pkt 1, do ustalenia wartości zabezpieczenia przyjmuje się taką kwotę, jaką przy uwzględnieniu sytuacji majątkowej poręczyciela, mógłby on uzyskać w Banku jako kredytobiorca, w przypadku ubiegania się o kredyt gotówkowy dla osób fizycznych.

11. Jeżeli zabezpieczenie wierzytelności Banku stanowi poręczenie według prawa cywilnego lub poręczenie wekslowe podmiotu (o dobrej sytuacji ekonomiczno-finansowej, posiadającego zdolność kredytową) - do ustalenia wartości zabezpieczenia można przyjąć
    kwotę poręczanego zobowiązania, jeżeli łączna kwota poręczenia udzielonego przez poręczyciela jednemu dłużnikowi nie przekroczy 15% aktywów netto poręczyciela, pomniejszonych o należne, lecz nie wniesione wkłady na poczet kapitałów (funduszy) podstawowych spółek akcyjnych i spółdzielni.

12. Jeżeli zabezpieczenie wierzytelności Banku stanowi przelew wierzytelności z kontraktu/umowy – do ustalenia wartości zabezpieczenia należy przyjąć wartości netto towarów lub usług, bez podatku VAT, uwzględniając indywidualne warunki umowy/kontraktu, w tym:
    1) terminy płatności;
    2) tryb zgłaszania i załatwiania reklamacji;
    3) terminy wypowiedzenia;
    4) zabezpieczenie realizacji umowy/kontraktu.
13. Przed udzieleniem kredytu pracownik Banku ma obowiązek dokonania oceny zabezpieczeń rzeczowych kredytu w czasie inspekcji, o ile procedury szczegółowe nie stanowią inaczej.
14. W przypadku powzięcia wątpliwości, co do wartości proponowanego zabezpieczenia, Bank powinien zlecić dokonanie wyceny przez niezależnego rzeczoznawcę na koszt Kredytobiorcy.
15. W przypadku zastawu rejestrowego, zabezpieczającego kilka wierzytelności Banku, Bank ustala aktualną wartość zabezpieczenia według zasad określonych w Instrukcji, pomniejszając ją o powstałe wcześniej obciążenia wynikające z wcześniejszych wpisów zastawów rejestrowych, przy czym:
    1) jeżeli obciążenia dotyczą wpisanych zastawów rejestrowych spłaconych wierzytelności, Bank dopuszcza możliwość nieuwzględniania ich w wyliczeniu wartości przedmiotu zabezpieczenia, pod warunkiem otrzymania pisemnej zgody wierzyciela na wykreślenie tych wpisów oraz zobowiązania dłużnika do złożenia opłaconego wniosku do Sądu o ich wykreślenie, w terminie możliwym do wykonania;
    2) jeżeli obciążenia dotyczą wpisanych zastawów na rzecz Banku, dopuszcza się pomniejszenie wartości przedmiotu zabezpieczenia o kwotę zaangażowania Banku z tytułu zabezpieczonych zastawem rejestrowym wierzytelności.
16. Jako kwota zabezpieczeń do ewidencji księgowej w systemie operacyjnym na kontach pozabilansowych przyjmuje się:

    - w przypadku wszystkich rodzajów zabezpieczeń :

        kwota kredytu x wskaźnik 100%.

Bank nie posiada ekspozycji na pozycje sekurytyzacyjne.

XV. Informacje wymagane przez Zasady ładu korporacyjnego.

1. Polityka w zakresie stosowania „Zasad Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych" oraz Oświadczenie Zarządu w sprawie stosowania w Banku Zasad Ładu Korporacyjnego stanowią załączniki do niniejszej Informacji.
2. Struktura organizacyjna Banku stanowi załącznik do niniejszej Informacji.
3. Polityka Informacyjna przyjęta w Banku stanowi załącznik do niniejszej Informacji.
4. Wyniki oceny stosowania ładu korporacyjnego przeprowadzone przez Radę Nadzorczą stanowi załącznik do niniejszej Informacji

XVI. Informacje określone w § 111 Ustawy Prawo bankowe.

1. Stosowane stawki oprocentowania środków na rachunkach bankowych, kredytów i pożyczek dostępne są w placówkach Banku oraz na stronie internetowej Banku www.bsszumowo.pl
2. Stosowane stawki prowizji i wysokość pobieranych opłat dostępne są w placówkach Banku oraz na stronie internetowej Banku www.bsszumowo.pl.
3. Terminy kapitalizacji odsetek są uzależnione od oferowanego produktu i są określone w Regulaminie poszczególnych produktów bankowych.
4. Bank w 2019 roku nie prowadził działalności walutowej.
5. Bilans ze sprawozdaniem z badania rocznego sprawozdania finansowego przez biegłego rewidenta za 2019 rok stanowią załącznik do niniejszej Informacji.
6. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej banku:

Zarząd Banku:

1) Edward Lipiński – Prezes Zarządu,
2) Zygmunt Prosiński – Wiceprezes Zarządu,
3) Danuta Radziejewska – Członek Zarządu / Główny Księgowy.

Rada Nadzorcza Banku:

1. Wiesław Godlewski – Przewodniczący Rady,
2. Franciszek Ambroziak – Z-ca Przewodniczącego Rady,
3. Zbigniew Kalinowski – Sekretarz Rady,
4. Nowacki Eugeniusz– Członek Rady,
5. Wszołkowski Robert– Członek Rady,
6. Pskiet Andrzej– Członek Rady,
7. Marian Kraszewski – Członek Rady,
8. Mirosław Nowacki – Członek Rady,
9. Jerzy Krakówka – Członek Rady;

7. Osoby upoważnione do zaciągania zobowiązań w imieniu Banku:
   Zarząd Banku:

   1) Edward Lipiński – Prezes Zarządu,
   2) Zygmunt Prosiński – Wiceprezes Zarządu,
   3) Danuta Radziejewska – Członek Zarządu / Główny Księgowy.

8. Bank działa na terenie województwa podlaskiego oraz na terenie powiatu ostrowskiego z siedzibą w Ostrowi Mazowieckiej.

9. Bank Spółdzielczy w Szumowie jest zrzeszony w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.

10. Stopa zwrotu z aktywów (ROA netto) na dzień 31.12.2019r. wyniosła 0,85%

Informacje określone w § 111 b Ustawy Prawo bankowe

Przedsiębiorcy, którym Bank Spółdzielczy w Szumowie powierzył wykonywanie czynności zgodnie z art. 6a ust. 1 i 7 ustawy Prawo bankowe:

1) Zakład Usług Informatycznych „NOVUM" Sp. z o.o., ul. Spokojna 9A, 18-400

Łomża,
2) Centrum Technologii Płatniczych IT Card S.A., ul. Jutrzenki 139, 02-231 Warszawa.

XVII Informacje wynikające z Ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym (BFG)

1. Depozyty gromadzone w Banku Spółdzielczym w Szumowie, tak jak w pozostałych bankach krajowych, są objęte polskim systemem gwarantowania przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny (zwany dalej BFG), zgodnie z ustawą z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowanych depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (j.t. Dz. U. z 2016 r., poz. 996) według następujących zasad:
   1) gwarancjom BFG podlegają środki pieniężne w walucie polskiej zgromadzone przez następujących deponentów:
   - ✓ osoby fizyczne,
   - ✓ szkolne kasy oszczędności i pracownicze kasy zapomogowo – pożyczkowe,
   - ✓ osoby prawne,
   - ✓ jednostki organizacyjne niebędące osobami prawnymi, którym odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną,

   2) w przypadku prowadzenia przez Bank jednego rachunku dla kilku osób (rachunek wspólny), deponentem jest każda z tych osób – w granicach określonych w umowie rachunku, a w przypadku braku postanowień umownych lub przepisów w tym zakresie – w częściach równych,
   3) gwarancjami BFG w 100% objęte są depozyty zgromadzone w Banku przez jednego deponenta, według stanu na dzień zawieszenia działalności Banku, do wysokości równowartości w złotych 100 000 EUR, obliczanej według kursu średniego NBP z dnia spełnienia warunku gwarancji, tj. wydania przez Komisję Nadzoru Finansowego decyzji o zawieszeniu działalności Banku i ustanowieniu zarządu komisarycznego, o ile nie został on ustanowiony wcześniej, oraz wystąpienia do właściwego sądu z wnioskiem o ogłoszenie upadłości,
   4) środkami objętymi ochroną gwarancyjną, są środki w złotych
   5) wartość środków objętych ochroną gwarancyjną, powiększonych o odsetki naliczone do dnia spełnienia warunku gwarancji, zgodnie z oprocentowaniem wskazanym w umowie, niezależnie od terminu ich wymagalności, ustala się według stanu na początek dnia spełnienia warunku gwarancji,
   6) środki pieniężne zgromadzone w Banku traktowane są jako jeden depozyt, niezależnie od tego na ilu rachunkach deponent je zgromadził (np. posiada rachunek oszczędnościowo-rozliczeniowy, rachunek bieżący oraz terminową lokatę oszczędnościową),
   7) w przypadku rachunków wspólnych każdemu ze współposiadaczy rachunku przysługuje odrębna kwota gwarantowana w wysokości równowartości 100 000 EUR,
   8) oprócz środków pieniężnych zgromadzonych na wszystkich imiennych rachunkach bankowych deponenta, wraz z należnymi odsetkami naliczonymi do dnia spełnienia warunku gwarancji, zgodnie z oprocentowaniem wskazanym w umowie niezależnie od terminu ich wymagalności, w ramach limitu gwarancji gwarantowane są także należności wynikające z innych czynności bankowych, potwierdzone imiennymi dokumentami wystawionymi przez Bank (m.in. przeprowadzanie rozliczeń bankowych, udzielanie gwarancji bankowych) lub imiennymi świadectwami depozytowymi, o których mowa w art. 9, ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (j.t. Dz. U. z 2016 r., poz. 1636 z późn. zm.), o ile należności te stały się wymagalne przed dniem spełnienia warunku gwarancji.
2. Gwarancjami BFG nie są objęte środki zdeponowane przez następujące jednostki:
   1) Skarb Państwa,
   2) Narodowy Bank Polski,

3) banki, banki zagraniczne oraz instytucje kredytowe, o których mowa w ustawie - Prawo bankowe,
4) spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe i Krajową Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo- Kredytową,
5) Bankowy Fundusz Gwarancyjny,
6) instytucje finansowe,
7) firmy inwestycyjne, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia nr 575/2013, i uznane firmy inwestycyjne z państwa trzeciego, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt. 25 tego rozporządzenia [rozporządzenie nr 575/2013 to rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz. Urz. UE L 176 z 27.06.2013, str. 1, z późn. zm.)],
8) osoby i podmioty, które nie zostały zidentyfikowane przez Bank,
9) krajowe i zagraniczne zakłady ubezpieczeń oraz krajowe i zagraniczne zakłady reasekuracji, o których mowa w ustawie z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (j.t. Dz. U. z 2015 r., poz. 1844 z późn. zm.),
10) fundusze inwestycyjne, towarzystwa funduszy inwestycyjnych, fundusze zagraniczne, spółki zarządzające i oddziały towarzystw inwestycyjnych, o których mowa w ustawie z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (j.t. Dz. U. z 2014 r., poz. 157, z późn. zm.),
11) otwarte fundusze emerytalne, pracownicze fundusze emerytalne, powszechne towarzystwa emerytalne i pracownicze towarzystwa emerytalne, o których mowa w ustawie z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (j.t. Dz. U. z 2016 r. poz. 291 z późn. zm.),
12) jednostki samorządu terytorialnego,
13) organy władz publicznych państwa członkowskiego innego niż Rzeczpospolita Polska oraz państwa trzeciego, w szczególności rządów centralnych, regionalnych oraz jednostek samorządu terytorialnego tych państw.

3. Do obliczenia wartości euro w złotych przyjmuje się kurs średni z dnia spełnienia warunku gwarancji, ogłaszany przez Narodowy Bank Polski.
4. Gwarancjami BFG nie są objęte także produkty, w przypadku których Bank jedynie pośredniczy w ich sprzedaży, jak np.: jednostki funduszy inwestycyjnych, polisy ubezpieczeniowe, obligacje skarbowe.
5. Świadczenie pieniężne, gwarantowane przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny jest płatne w złotych, w terminie 7 dni roboczych od dnia spełnienia warunku gwarancji.
6. Roszczenia z tytułu gwarancji przedawniają się po upływie 5 lat od dnia spełnienia warunku gwarancji.

XVII Informacje wynikające z Ustawy Ochronie Danych Osobowych (RODO)

1. W związku z wejściem w życie nowych przepisów o ochronie danych osobowych – RODO (Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE), na podstawie art. 13 RODO, Bank Spółdzielczy w Szumowie, jako Administrator danych osobowych, ma obowiązek przekazać i przekazuje informacje o przetwarzaniu danych oraz o zasadach, na jakich odbywa się to po dniu 25 maja 2018 roku, w tym o:
   1) tożsamości administratora oraz danych kontaktowych inspektora ochrony danych,

2) celach przetwarzania danych osobowych,
3) odbiorcach danych,
4) okresie przechowywania danych,
5) przysługujących prawach,
6) oraz o innych istotnych aspektach dotyczących przetwarzania danych osobowych.

2. W związku z powyższym Bank Spółdzielczy w Szumowie informuje, że:
1) jest Administratorem danych osobowych, a jego dokładna nazwa i siedziba to: Bank Spółdzielczy w Szumowie, z siedzibą przy ul. sierż pchor. Zygmunta Przeździeckiego 3,
18-305 Szumowo,
2) Bank wyznaczył Inspektora Ochrony Danych, z którym można się skontaktować poprzez e-mail: iod@bsszumowo.pl lub osobiście w siedzibie Banku, w każdej sprawie dotyczącej przetwarzania danych osobowych,
3) dane osobowe przetwarzane będą w celu:
- ✓ zawarcia i wykonania umowy dot. produktów bankowych – np.: umowy rachunku, lokaty czy kredytu, w tym również w zakresie udzielenia Pełnomocnictwa (podstawa z art. 6 ust 1 lit. b RODO),
- ✓ oceny ryzyka kredytowego na podstawie obowiązku z art. 70 i 105 ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz. U. z 2017 r., poz. 1876 z późn. zm.) (podstawa z art. 6 ust 1 lit. c RODO) – w sytuacji posiadania lub ubiegania się o kredyt,
- ✓ wypełnienia obowiązków związanych z przeciwdziałaniem praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu na podstawie obowiązku z rozdziału 5 ustawy z dnia 1 marca 2018 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 723) o Przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (podstawa z art. 6 ust 1 lit. c RODO),
- ✓ wypełnienia zobowiązania do wymieniania z innymi państwami Unii Europejskiej i Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju informacji o aktywach finansowych rezydentów tych państw zgromadzonych na rachunkach prowadzonych przez polskie instytucje finansowe zgodnie z ustawą o wymianie informacji podatkowych z innymi państwami [Euro – Fatca] (Dz.U. z 2017 r. poz. 648), gdy zawarliśmy umowę (podstawa z art. 6 ust 1 lit. c RODO),
- ✓ rozpatrywania reklamacji na podstawie obowiązku z art. 3-10 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o Rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym (Dz.U. 2017 poz. 2270 z późn. zm.) (podstawa z art. 6 ust 1 lit. c RODO),
- ✓ ewentualnego podejmowania czynności związanych z przeciwdziałaniem przestępstwom bankowym, w tym profilowania operacji finansowych pod kątem potencjalnych przestępstw w celu pogłębienia badania zgłoszenia, będącego realizacją prawnie uzasadnionego interesu zapobiegania przestępstwom bankowym przez Administratora oraz obrony przed nadużyciami (podstawa z art. 6 ust. 1 lit. f RODO),
- ✓ archiwalnym (dowodowym) będącym realizacją prawnie uzasadnionego interesu zabezpieczenia informacji przez Administratora na wypadek prawnej potrzeby wykazania faktów (art. 6 ust. 1 lit. f RODO),
- ✓ ewentualnego ustalenia, dochodzenia lub obrony przed roszczeniami będącym realizacją prawnie uzasadnionego interesu Administratora (podstawa z art. 6 ust. 1 lit. f RODO),
- ✓ analitycznego doboru usług do potrzeb klientów Administratora, optymalizacji produktów w oparciu także o uwagi na ich temat i zainteresowanie, optymalizacji procesów obsługi w oparciu o przebieg procesów obsługi sprzedażowej i posprzedażowej, w tym reklamacji będących realizacją prawnie uzasadnionego interesu (podstawa z art. 6 ust. 1 lit. f RODO),

4) odbiorcami danych osobowych będą:

- ✓ podmioty i organy, którym Bank jest zobowiązany lub upoważniony udostępnić dane osobowe na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów prawa, w tym podmioty oraz organy uprawnione do otrzymania od Banku danych osobowych lub uprawnione do żądania dostępu do danych osobowych na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów prawa, w szczególności na podstawie art. 104 ust. 2 i art. 105 ust. 1 i 2 ustawy Prawo bankowe,
- ✓ podmioty, którym Bank powierzył wykonywanie czynności bankowych lub czynności związanych z działalnością bankową na rzecz Banku,
- ✓ instytucje, o których mowa w art. 105 ust. 4 ustawy Prawo bankowe, w tym m.in. Biuro Informacji Kredytowej S.A., Związek Banków Polskich, Krajowy Rejestr Długów, System Bankowy Rejestr, System Dokumenty Zastrzeżone, w celu wykonywania czynności bankowych,
- ✓ biura informacji gospodarczej, działające na podstawie ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych, na podstawie przepisów tej ustawy,

5) dane nie są przekazywane do krajów trzecich,
6) dane osobowe będą przechowywane przez okres:

- ✓ obowiązywania umowy zawartej z Bankiem, a po jej zakończeniu, w związku z obowiązkiem prawnym Banku wynikającym z powszechnie obowiązujących przepisów prawa,
- ✓ niezbędny do dochodzenia roszczeń przez Bank w związku z prowadzoną działalnością lub obrony przed roszczeniami kierowanymi wobec Banku, z uwzględnieniem okresów przedawnienia roszczeń określonych w powszechnie obowiązujących przepisach prawa,
- ✓ obowiązywania udzielonego pełnomocnictwa, a po jego wygaśnięciu, w związku z obowiązkiem prawnym Banku wynikającym z powszechnie obowiązujących przepisów prawa (w przypadku pełnomocników do rachunku),
- ✓ stosowania metod wewnętrznych oraz innych metod i modeli, o których mowa w części trzeciej Rozporządzenia nr 575/2013 Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012,

7) w związku z przetwarzaniem przez Bank danych osobowych, osobom, których dane osobowe są przetwarzane przysługuje:

- ✓ prawo dostępu do danych osobowych,
- ✓ prawo do sprostowania danych osobowych,
- ✓ prawo usunięcia danych osobowych (prawo do bycia zapomnianym),
- ✓ prawo do ograniczenia przetwarzania danych osobowych,
- ✓ prawo do przenoszenia danych do innego administratora,
- ✓ prawo do wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania danych, w tym profilowania, oraz na potrzeby marketingu bezpośredniego, w tym profilowania,
- ✓ prawo do cofnięcia zgody w przypadku, gdy Bank będzie przetwarzał dane osobowe w oparciu o zgodę, w dowolnym momencie i w dowolny sposób, bez wpływu na zgodność z prawem przetwarzania, którego dokonano na podstawie zgody przed jej wycofaniem,
- ✓ prawo wniesienia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, osoba, której dane osobowe są przetwarzane uzna, że przetwarzanie danych osobowych narusza przepisy Rozporządzenia,

8) podanie danych osobowych jest dobrowolne, z wyjątkiem danych osobowych oznaczonych jako wymagane przez Bank w celu zawarcia i wykonania umowy dot. produktów bankowych; konsekwencją niepodania danych osobowych, oznaczonych jako wymagane, jest brak możliwości zawarcia i wykonania umowy,
9) dane osobowe będą przetwarzane w sposób zautomatyzowany, w tym również w

formie profilowania wyłącznie gdy osoba, której dane osobowe są przetwarzane, korzysta z Systemu Bankowości Internetowej;

10) informacja dotyczy danych osobowych pozyskanych w sposób inny niż od osoby, której dane dotyczą: dane osobowe mogą pochodzić od przedstawiciela ustawowego, mocodawcy w przypadku udzielonego pełnomocnictwa, przedsiębiorcy, w stosunku do którego osoba, której dane osobowe są przetwarzane pozostaje beneficjentem rzeczywistym, pracodawcy, strony umowy zawartej z Bankiem oraz ze źródeł powszechnie dostępnych, w szczególności z baz i rejestrów: PESEL, Rejestru Dowodów Osobistych, Krajowego Rejestru Sądowego (KRS), Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG), REGON.

Data: 24.06.2020r.

Sporządził: Zespół zarzadzania ryzykami i analiz